Ásmundar saga kappabana.

ed. Joh. Fr Peringskjold.

1722.

Saugu
Asmundar/ er kalladur er Kappabani.
Eller
Asmunds Kappabanes Saga/
HOC EST:
NARRATIO HISTORICA RERUM PRÆCLARE GESTARUM,
AB
ASMUNDO,
CUI STRENUA DEXTRA COGNOMEN PUGILUM INTERFECTORIS PEPERIT;
EXHIBENS INSUPER
ACTA REGUM, UTI SUNT: BUDLII SVIONIÆ, ALFIIQUE DANIÆ; NEC NON HILDIBRANDORUM, HUNALANDIÆ OLIM DUCUM AC HEROUM, MARTIA FACINORA COMMEMORANS.
HANC,
E COD. MSCto MEMBRANACEO,
LINGUÆ PRISCÆ SCANDICÆ,
DESCRIPTAM, CUM GEMINA VERSIONE
EDIDIT
JOHANN. FRED. PERINGSKIÖLD.



STOCKHOLMIÆ,
Literis JOH. LAUR. HORRN, R. Arch. Antiquit. Typogr.
Anno Chr. MDCCXXII.

SACRÆ. REGIÆ. MAJESTATIS.
SUMMÆ. FIDEI. VIRO.
SENATORI. REGNI.
REGIÆQUE. CANCELLARIÆ. PRÆSIDI.
ILLUSTRISSIMO. EXCELLENTISSIMOQUE.
COMITI. AC. DOMINO.

DN. ARVIDO. HORN.

ILLUSTRIUM. FAMILIARUM. AC. STEMMATUM.
PROGENIEI. MAGNÆ.
VIRTUTIS. BELLICÆ.. AC. PRUDENTIÆ. CIVILIS.
LAUDE. EMINENTISSIMO.

PATRONO. AC. PROMOTORI.

ÆTATEM. SUSPICIENDO.
OB. EA.
QUA. SVEOGOTHICAS. ANTIQUITATES
AMPLEXATUR. INDOLE.
OPUS. HOCCE. INTUITU. PARVUM.
SED. VERO. FORTIA. VETERUM. FACTA.
PLENO. ORE. CELEBRANS.
MENTE. QUA. POTUIT. DEVOTISSIMA.
CONSECRAVIT.

J. F. P.



Her hefr upp Saugu Asmundar / er kalladr er Kappabani.

Budli er Kungr nefndr / hann red fyrir Swithiodu / rikr oc agaetr; that var hattr Hans at elska miog smidu / tha er hann feck hagasta oc honum gerdi gersimar. Hann atti Drottningu oc dottur er Hilldur het. That vard thar til tidenda at Drottning andadist / oc var Kungr qwanlaus. Theß er getid at Jola qvelld komo tveir menn til Kongs / oc geingu fyrir hann med qvediu. Kungur spurdi hvorir their vaeri? Enn annar nefndist Olius / enn annar Alius / oc villdum vid her veturvist thiggia. Hann spurdi ef their vaeri hagleiks menn nauckurir / eda bunir vid ithrottum? their qvodust kunna at gera hagliga hvern hlut thann er smida skylldi. Kungur visadi theim til saetis oc bad tha thar vera. J thenna tima var med Kungi bod nackurt. Enn um qvolldit komo i hollina smidir Kungs / oc syndu honum smidit gull eda vapn. Sva gordu their avallt er menn komu thangat / Kungi til fraegdar.
Allir

Här begynnes Asmunds Saga som kallad är Kämpars bane.

Büdle är en Konung nämnder som regerade öfwer Sweriget / rik och berömlig. Thet var hans sedwänja at mycket älska smiden / enär han fan them / som thet giorde handslögast / och sådana arbeten som af dyrbart wärde woro. Han hade en Drottning / och ena dotter wid namn Hillder. Men han feck thet förnimma / at hans Drottning affsomnade och blef han så Änckling. Thet förmäles at en Jule afton kommo in för Konungen twenne män / hwilke stego fram / och af lade sin hälsning. Konungen sporde hwilka Män the wore? Then ene kallade sig Olius / then andre Alius / begärande at få wistas thär öfwer winteren. Han sporde om the wore någre konstenärer / eller beredde til manlige giärningar? The sade sig kunna mästerligen giöra ehwad för ting som smidas skulle. Konungen wisade them til sätes / och bad them at wara thär. Wid sama tijd wistades ett sändebud hos Konungen. Men om aftonen kommo Konungens smeder in uti Salen och wijste honom smidit Guld och wapen. Så giorde the altijd när främande ankommo / Konungenom til prijs. Allesampte

HEIC INCIPIT HISTORIA ASMUNDI, QVI ALIO NOMINE VOCATUS EST KAPPABANIUS.

REx nomine Budlius, Svioniæ imperitabat, opulentia & gloria inclytus. Artifices is plurimùm amabat, operibus faciundis quam maximopere industrios, idoneosque fabrilium artium magistros. Regina ipsi conjux erat, itidemque filia nomine Hilduris. Forte nunciatum ipsi de morte reginæ, sicque conjuge sua orbatus est rex. Ac verò accidebat, ut circa vigilium festi Ioliorum bini adventarent homines, qui regem supplices adibant. Rex cujates ipsi essent percontabatur. Illorum alter Alium alter Olium se vocari dicebant, implorare autem ut illic hiemandi venia ipsis concedatur. Interrogavit vicissim Rex: ecquidnam ipsi ingenio industriaque valerent, aut præclara opera perficere nossent? Illi fabrilia quælibet opera scienter sese contexere posse dicebant. Rex sedilia ipsis assignavit, jussitque illic commorari. Fortè eadem hora apud regem solennis conventus habendus erat. Ac verò, circa vesperam diei regii artifices cœnaculum intrabant, monilia atque arma quæ fabricaverant regi ostentantes. Ita scilicet pro mo-

Allir menn lofudu ſmidi theirra / nema geſtir / their reddu fatt um. Knifr eirn var i thvi ſmidi vandadr. Thetta var ſagt Kungi / oc qvedſt hann aetla at their mundi eigi betr ſmida. Hann kallar tha til ſin oc maelti: Hvi eru thit ſva tregir til at loſa that ſmidi er her er fram borit? eda kunni thit betr at gera? Their qvodu Kong that reyna mega ef hann vildi / at ſmidi thetta mundi eigi mikils vert hia thvi. Kungur bad tha giora that ſmid er til afbragz mettiſt / ef thit vilit eigi vera falſarer. Their qvaduſt bratt munu reyna / at theßi ſmid er litils verd / och eigi god. Their ſettu knifinn i rond bordſins fyrir Kong / oc la hia thegar eggin. Their badu Kong thar taka vid gerſimi ſinni / enn qvoduſt freiſta mundu at giora annann knif. Kungur bad tha ſva gera. Sidan gordu their knif eirn / oc faerdu Kungi. Hann bra a kamp ſier / oc tok af kampinn oc ſkinnit / ſva at i holldi nam ſtadar. Kungur maelti: that mun ſatt vera at thid munud hagir menn / oc nu ſkulu thid giora mer gullhring; oc ſva gordu their / oc faerdu Kungi. Hann leit a oc maelti: that er rett ſagt at ec heſi et ſed meiri gerſimi i einum gullhring / oc ſva maeltu allir er ſau. Kongr qvad ſlikt tiginna manna thionuſtu menn; oc ſidan mælti hann: Nu ſkolud thid gera mer tvo ſverd / thau er eigi veri minna af odru ſmidi enn theßi ſmid yckur / oc theim ſe hvergi theß tilhauggvit at thau biti eigi. Olius quedſt that eigi vilia / oc lieſt eigi

ſamptelligen berömde nu theras ſmide / förutan theße fremmande gäſter / hwilke talade faſt litet här om. En knif war ibland theras ſmide / ganſka wäl giorder. Thet blef ock för Kungen berättat / hwilken efter ſin fattade mening ſade: at theße intet bättre ſmide förfärdiga kunde. Han kallar them jemwäl til ſig / och ſäger: hwi ären i ſå tröge till att berömma thetta ſmidet / ſom här är fram burit / eller kunnen J giöra thet bättre är? The ſwarade: Konungen kunde thet pröfwa / om han ſå wille; och ſkulle thetta ey mycket wara wärdt / ther emot. Konungen befalte them fördenſkul vtharbeta ett ſådant ſmide ſom förträffeligit wore att ſkattas / ſå framt the ey wille räknas för bedragare. The ſwarade / at thet ſkulle ſnart pröfwas hury ringa wärdt och odugligit thetta ſmide wore / ſättjande knifwen emot bordet / ſå at äggen lade ſig ſtraxt på båda ſidor. Så bodo the Konungen taga här wid ſitt dyrbara ſtycke. Och ſade ytterligare: wij wiljom freſta at giöra en annan knif. Konungen bad them ſå giöra / och ſedan förfärdiga the en knif antwardande honom åt Konungen. Han håller nu then ſamme in till ſitt Knäfelbardt / och togz då bärt ſkägget med ſkinnet ſå att thet faſtnade i köttet. Konungen ſade: thet är ock ſant / at J män wara handſlöge män / och nu ſkolen J giöra mig en gullring; the giorde ſå / och fingo honom Konungen. Han beſåg then ſame och ſade: Det är i ſanning ſagt at jag aldrig hafwer ſedt ſtörre konſt i en gullring / och thet bejakade alle ſom then ſågo. Konungen ſade / theße wore ſtora Herrars tjäneſte män; och ſedan talte han till them / ſäjande: J ſkolen nu giöra mig twenne ſwerd / ſom ey äro ſämre än thetta ſmide / för hwilkas tillhuggande / ſig ingen ting ſkal kunna wärja / ſå at the icke bijta där uppå. Olius ſäger ſig det icke wilja / och låt förſtå ſig

more habitum ipſis, quotieſcunque in præſentia hoſpitum regi ut gratificarentur. Cúncti encomiis extollebant illorum contexturam operum, præterquam hoſpites, qui cum nauſea obſervabant. Culter inter fabrilia illa oſtentabatur eximii operis. Ac indicatum iſtud regi, qui dicebat alios vix meliorem conficere poſſe. Mox etiam vocatos ad ſe hoſpites percontabatur, quamobrem ſegnes ipſi in collaudandis fabrilibus illic in medium expoſitis, an vel ipſi meliora fabricare noſſent. Illi regem experimento id diſcere poſſe, ſiquidem ita collubitum foret, dicebant, nec eximii quidpiam præſentia referre opera. Rex præſtantiora quæque fabrilium operum ut contexerent juſſit, ne falſarii ac impoſtores ipſi dicantur. Illi viciſſim regerebant ſubitò id conſtare poſſe, quod minimi iſthæc opera ſunt pretii, nec bonitate præſtarent. Mox cultrum menſæ limbo infigunt, inſpectante rege, deflexitque ad alterutrum latus acies. Sic regem ſua recognoſcere poſſe cimelia, ſeſe verò id conarier alium fabricari cultrum. Rex, in propoſito ut pergerent, ipſos admonuit. Illi deinceps cultrum fabricarunt, eumque regi obtulerunt. Rex, cum eum muſtaceo admoviſſet, pilos cæſim ad glabritiem detondebat, in cuti reſidente cultro. Fatebatur rex, id modo verum eſſe, quod viri illi admodum induſtrii ſint, ac verò jam jubere ſeſe ut annulum ſibi conficiant aureum. Illi juſſa perficiebant, regique opus ſuum tradiderunt. Rex fabricam contemplatus, fatebatur ſe vera hactenus prolocutum fuiſſe, nec vel præſtantioris operis ſe unquam vidiſſe, idque ipſum affirmabant cuncti qui videbant alii. Quin & adjiciebat, illos principalis faſtigii hominum miniſteriis meritò dignos eſſe, adeoque nunc jubere ſeſe, ut binos ſibi conficiant gladios, non minoris omninò præſtantiæ ac cætera iſthæc quæ fabricaverant opera fabrilia, tantæ equidem acrimoniæ ut cuncta ſecare valeant. Olius ægrè

gi orvaent thickia at nacqvut mikit mundi a liggia/ ef their gordi naudgier/ oc qvad til hofs beſt at bua. Kungur qvad tha giora ſkylldu hvort er their giordu naudugier eda eigi. Sidan ſetiaſt their til ſmidar/ oc giordu tvo ſverd/ ſer hvar theirra/ oc geingu ſidann fyrir Kong oc ſyndu honum ſverdin. Kungr leit a oc ſynduſt honum venlig/ eda hverir fylgia koſtir? Olius ſeigir/ quad hann thvi hvorgi mundo til hauggva at that mundi eigi bita/ oc hygg ec a thvi muno vera aungva annmarka. Kungr ſagdi: tha er gott/ oc verdum ver at reyna hvorſu ſtad gott veri/ oc ſkaut oddinum i aunndugisſulo./ oc lagdiſt litt ſverdit/ oc ſidann reiſti hann that i glugg einum. Smidurinn qvad that ofraunn ſverdinu/ oc let that til hauggs buit/ en eigi til reiſtingar. Kongur qvad that eigi mundu hogg ſtandaſt/ ef that brotnadi i ſlikum tilraunum. Oc nu reyndi hann that ſverd er Alius hefur gort/ och hliop that aptur ſem ſkid/ oc at ollu var that vaenligra enn hitt/ oc ſtodz hvartveggia thaer rauner er Kungr gordi. Kungr mælti: thetta er enn betra er Alius hefur giort/ oc er hvartveggia gott/ eda hver nattura fylgir? Alius ſeigir: that/ herra/ ef thau maetaz a lopti/ oc ſe thau imoti borinn/ tha mun mitt ſverd framar/ oc ma tho kalla koſti eina oc jafna. Sidann tok Kungr that ſverd er Olius hefdi gort/ oc villdi briota/ oc tha braſt ſverdit vid hialltid. Kungr bad hann betra ſverd gera/ oc ſidann geck hann reidur til ſmidiu/ oc gordi ſverd/ oc feck

ſig oſörgripeligen tyckia at någon ſtörre efterfölgd berodde ther wid/ om de twingades thetta att giöra/ ſäjande/ at thet wore beſt at taga lagom för händer. Konungen ſade the ſkulle giöra ſom befalltes/ anten twungne eller ey. Sedan ſatte the ſig neder at ſmida/ och giorde tw ſwerd/ hwarthera ett för ſig; hwarmed the ſedan gå at wiſa them fram för Konungen; hwilken them beſåg/ och the ſyntes honom wara ſköne/ty frågar han hwad art och egenſkap the med ſig hade? Olius ſäger/ att ther med ſkulle intet tillhugg warda giordt/ ſå att icke det ſkulle bijta på/ förmenande thet ockſå wara utan lyte. Konungen ſade thet är wäl/ och wil jag ſtraxt förſöka huru ſtarkt thet är/ ſtötande med udden emot en dörreſtod; då ſwerdet bögde ſig litet/ men ſedan rätar han det igenom en glugg. Smeden ſade thet wore för hårdt prof för ſwerdet emedan thet wore beredt till huggz/ men eij at böja. Men Konungen ſade: thet kunde ey hafwa beſtånd för huggande/ om det brächtes i ſlika anſtöter. Och nu förſökte han det ſwerdet ſom Alius giordt; och rätade thet ſig tilbaka igen ſåſom ſlijdan/ och war i alla motto zirligare än thet andra/ ſamt uthſtod hwart och ett prof ſom Konungen giorde. Konungen ſade: thetta är ännu bettre ſom Alius hafwer giordt/ doch äro the både gode; eller hwad egenſkap följer thet? Alius ſäger. Af den beſkaffenhet äret/ Herre/ att om the mötas i luften och warda emot hwar andre burne/ tå mån mitt ſwerd framgå/ och må the ändoch kallas jämngode och af enahanda dygd. Sedan tog Konungen thet ſwerd ſom Olius hade giordt/ och wille bögiat; då braſt ſwerdet wid fäſtet. Konungen bad honom giöra ett bättre ſwerd. Och ſå geck han til ſmidian/ wreder/ giörande ett ſwerd färdigt/ hwilket han feck Konungenom. Konungen brukade nu alla

id facturum dicebat, ſimul ſubindicans non admodum convenire ut inviti ipſi ad opus quodpiam faciundum adigantur, quin imò modum in fabrilibus etiam operibus ſervandum eſſe. Rex ut facerent, quamvis vel inviti, eos admonebat. Illi fabrili officinæ admoti, gladium ſinguli fabricarunt, quos, ad regem adeúntes, ipſi oſtentabant. Rex gladios contemplatus, bonitatem illorum perſenſit, nec minimæ virtutis pollentiam. Aſſeverabat Olius, non incaſſum contra rem quamlibet gladium illum adigi, quo minus certo ictu ſecare valeat, quin imò ſua opinione præſtantem vitio carere. Benè equidem iſtud, dicebat rex, ac mox experturum ſeſe quantopere ſua bonitate præſtabit gladius ille, mucronem contra poſtes forium adigens, inclinante ſe mediocriter gladio, quem denuò ad orificium parietis retro tractum ad priſtinam cynoſuram facile deflexit. Ajebat opifex experimento non ſatis idoneo probari gladium illum, qui cæſim non punctim feriundo adaptatus ſit. Contra rex, haud probè ad cædendum pollere gladium dicebat, niſi etiam ejusmodi ſuſtinere valeat tentamina. Hinc gladium quem fabricaverat Alius probare nitebatur, qui & flexus reſiliebat ſubito, eratque illo altero in omnibus ſpecioſior, experimentorum etiam geminorum vim probè ſuſtentans. Rex gladium illo meliorem dicebat, quamvis utrique ſua non deſit bonitas, ſintque diverſæ etiam naturæ ſequaces. Ibi Alius herum compellans dicebat, iſti ſi vibrentur in aëre alterutris adverſum gladii, ſuum haud dubio ſuccedere gladium, quamvis neutro ſua deſit bonitas ſuusque æqualis valor. Deinceps acceptum gladium quem fabricaverat Olius, hac illacque cum flectere vellet, juxta capulum ille frangebatur. Rex meliorem alium conficere eum juſſit. Ille ſubiracundus ad fabrilem officinam properans, gladium fabricavit, eumque regi obtulit. Huic cum eadem quæ priori ex-

feck that Kungi. Hann hafdi nu allar ſlikar rauner ſem vid et fyrra/ oc ſtodſt thetta allar. Kungr mælti: Nu hefer thu vel gort/ edur er nu ecki her a til vangvaedis? Hann ſagdi / jarn gott er ſverdit / enda mun nu nauckur forſfaull a liggia til hamingiu/ thvi at that mun verda at bana hinum gaufguſtu braedrum Dotturſonum thinum. Kungr maelti: Spa thu manna armaſtur; nu ſkal braedrum at bana verda oc tho ogaufgum/ oc hio til hans; Enn their voru tha horfuir med ſkiotri brautfør / oc neyttu tha ennar nedri leidar. Kungr mælti: thetta eru micklir uvinir/ oc vid thvi ſkal vinna at ſverd geri manni ei mein. Kungr let tha gera ſtock at ſverdinu med blyi/ oc let ſaucqua nidr i lauginn hia Agnafit.

la ſlijka prof ſom wid thet förra/ och thet uthſtod alla. Konungen ſade: Nu hafwer tu wål giordt / eller är icke här under något att laſta. Han ſade: Godt järn är uthi ſwerdet / men äntå månde några händelſer ſtå til Lykan; ty / thet ſkall warda the ypperſte brödren af tina dotterſöner til bana. Konungen ſade: Tin ſpådom wändes på dig/ din werſta prackare! och ſkal thet nu förſt bliſwa them brödrom till bana ſom äre af ringa wärde; Och högg tå Konungen till honom. Men theſſe woro tå förſwundne med en haſtig bortfärd / och höllo then nedre wägen. (uti jorden) Konungen ſade: Theße äro ſwåre owenner; ty ſkolom wi med all flijt förekomma at ſwerdet giör någrom manne meen. Konungen lätt tå giöra en ſtock åt ſwerdet/ med bly/ och lät ſänkiat nider i watnet wid Agnafit.

II. CAP.

Qvanfang.

HElgi het Kungr agaetr/hann var hermadur mikill. Helgi for med herſkipum a fund Budla Kongs/ oc gerdi honum ordſending at hann mundi thar Fridmadur vera / oc qvedſt vilia kanaſt vid hann/ oc thiggia at honum veitzlu; Kungr tok thvi vel. Helgi Kungr geck upp til hallar / oc feck thar godar vidtökur. Hilldibrandur het fadir Helga Kongs er ried firi Hunalandi. Helgi Kungr maelti tha: birta mun ek minn vilia til ydvar med tilmacli radahags vid dottur ydar / ma ec ſia hvartveggia at theſſu ſæmd/ mik til landvarnar vid ydur / enn riki ydart til mots. Budli Kungr ſeigir: Ec vil ydru erendi vel

2. CAP.

Kong Helges Gifftermål.

HElge het en namnkunnig Konung och ſtor Stridzman/hwilken reſte med ſine örlogſkep til Kong Budle / anmälande ſig wara ankommen ſom en fredlig man/ then ther åſtundade hans bekantſkap / och wille komma til måltijdz hos honom. Konungen uptog thetta wäl. Helge geck upp i Kongz huſet och blef ther wäl undfägnad. Hildebrand het thenne Kong Helges fader ſom regerade öfwer Hunaland. Kong Helge anſtälte ſitt tal ſålunda: För Eder wil jag uptäcka mit ärende / ſom är at ingå giftermål med Edor Dotter. Hwilket jag ockſå befinner lända oß å begge ſidor til heder; då jag dymedelſt blifwer edert Landz förſwarare / edert rijke til bijſtånd. Kong Budle ſäger: Jag wil til Edart ärende wäl ſwara/ med hennes

perimenta admoverentur, cúnctorum vim ſúſtinebat gladius ille. Ibi rex, probè ſic opus iſtùd jam perfectum eſſe dicebat, niſi forte aliud quidpiam heic queat vitio dari. Ille, probo ex ferri genere gladium illum conflatum, affirmabat, quamvis etiam fatales ad nocendum virtutes in ſeſe continere queat, regiis cognatis maximopere inauſpicatas. Rex procúl illinc augurem faceſſere juſſit, jamque haud aliter fratribus nocivum fore gladium illum dicebat ac ignobilioribus iſtis; ſimulque dicto, eum cæſim adpetebat. Illi verò ſubitaneo niſû ſeſe retro ſubduxerant, ima petentes. Atqui Rex inimicos ſibi homines illos potiſſimum eſſe dicebat, jamque id núnc curæ eſſe debere, ne quam noxam adferant gladii illi Itaque vaginas gro gladiis confici juſſit, easque plumbeis laminis adaptari, inque profundum lacûs juxta Agnafitium demergi.

CAP. II.

De Nuptiis Regis Helgonis.

HELGO nomine Rex virtúte præſtantiſſimus, idemque militari gloria inſignis, floruit. Is navali cum claſſe ad Budlium regem contendit, præmiſſisque caduceatoribus ſeſe pacatum adventare hoſpitem dicebat, regem út inviſat, mutuæ amicitiæ officiis viciſſim cum ipſo uſurus. Rex gratum iſtud ipſúm ſibi accidere profitebatur. Jamque Helgo regium palatium ſubintrabat, ſummâ cúm humanitate exceptus. Illius parens Hildibrandurus, circa iſthæc tempora, Hunalandiæ imperitabat. Cæterum adventus conſiliique ſui cauſas expoſuit Helgo: ambire nimirum ſeſe regiam filiam, in matrimonium ſibi ut detur. Propemodum enim ſociale fœdus iſtud utrorumque regnorum ad commodum atque ſtabilimentum inſtitui. Budlius pe-

vel svara / med samhuga hennar vid oss ; oc sidan var thetta mal kaert vid hana. Enn hon gelldr til samthyckis vilia faudurs sins ; oc er nu aukin veitzlan eptir tiginna manna sid/oc faer Helgi Kungr Hilldar/ dottur Budla Kongs ; oc sidan woru their magar samhuga/ oc var Budla Kungi mikit traust at Helga Kungi. Thau Hilldr attu sun er Hilldibrandur het/ er var manna waenstur ; oc thegar er hann drost a faetur/ tha maelti Helgi Kungr Fadir hanns : Thinn Fosturfadir skal vera Hilldibrandur hinn riki i Hunalandi / ock er tha vaenst at thin forlaug verdi matuligust. Helgi Kungr sendi nu thangat sveininn. Hilldibrandur Kungr tok agaetliga vid honum / oc qvedst vaenta at thar mundi up faedast eirn kappi. Eptir that for Helgi Kungr i hernad / enn Budli Kungr gordist gamall londum at styra.

nes samtycke jemte wårt ; och sådan wardt thetta mål henne föredragit. Men hon hemställer det till sins faders willja och behag. Och blijr nu Bröllopet til lagat effter stora Herrars sed ; och får Kong Helge åga Hillder/Konung Budles dotter. Och sådan woro theße slächtingar sämdrächtige/ och hade Kong Budle mycken förtröstning till Kong Helge. Hillder bekom en Son / som het Hilldebrand/ han war den ansenligaste af alla Männ ; och så snart som han lärde gå på foot/ tå sade hans Fader Kong Helge: Tin Fosterfader skall warda Hilldebrand hinn rijke i Hunaland/ och är tå til wänta at Tit förelagde öde bliswer mächtigast. Kong Helge skikar nu dijt den unga Hildebrand. Och Konungen tog wänligen emot honom/ säjande : sig förmoda at ther monde upfödas en Kämpe. Ther effter for Kong Helge på Krigz-tog / men Kong Budle blef gammal at styra landet.

III. CAP.

Herferd Alfz Kongz.

ALfur het Kungr er red firi Danmorku ; Dottir hans het Asa hin fagra / hun war fraeg vida um laund/ af vaenleik sinum ock hannyrdum. Aki het eirn rikur kappi i Danmorku / hann var i kaerleikum micklum vid Kung/ oc Alfi Kungi var at honum mest traust. Kungr kalladi hann til sin/ oc maelti : Hernat vilium ver drygia i sumar/ oc taka that riki undir vara eign er adur liggr getzlu

3. CAP.

Kong Alfs Herfärd.

ALf het en Konung / som rådde öfwer Dannemark ; hans Dotter het Åsa den skiöna / som war namnkunnig wijda om land af sin skiönhet och artighet. Åke het en rijker Kämpe i Dannemark / han war i stor gunst hos Konungen / och Kong Alf förlät sig mäst på honom. Konungen kallade honom till sig/ och sade : En Krigz-uthrustning willjom wij före taga oß i Sommar / och intaga det rijke under oß / som tillförene ligger förswars löst / men doch

titis illius facilè sese assensurum pollicebatur, dúmmodò filiæ etiam accedat voluntas. Mox etiam matrimonii rationes regiæ virgini expositæ sunt. Illa, parentis bene placito consentanea se lubenter facturam, pollicebatur. Dehinc regiâ magnificentiâ nuptiarum solennitas institúta, daturque Helgoni nuptum Hilduris, Budli regis filia. Sic deinceps accrevit mutua affinitatis illius firmitudo, plurimumque genero suo Helgoni fidebat Rex Búdlius. Enixa est Hilduris filium Hildibrandum, venusti oris atque decoris. Hic, simul atque pedibus incedere didicit, decrevit pater ejus Helgo, ut educaretur apud patrúum Hildibrandum præpotentem Hunalandiæ regem, auspicatis sic vitæ institútis paterno arbitratu adaptandus. Ita puerùm ablegavit Helgo pater. Hildibrandus, nepotem ad se missum tenerrimo suscepit adfectu, simulque sibi pollicebatur: egregium aliquandò húnc in Martis pullum sobolescere. Cæterum rex Helgo in piraticam expeditionem se contulit ; Budlius autem, ætate jam modò ingravescente, regni sui negotiis moderandis operam dabat debilem.

CAP. III.

De Expeditione bellica Regis Alfii.

HISCE temporibus Daniæ regno præfuit rex Alfus Is filiam habuit Asam cognomine pulcram, propter formæ venustatem sexusqve sui decus passim decantatam. Claruit, illa tempestate, in Dania vir opulentus idemque præclarus pugil, nomine Akius, regi potissimum charus, utpotè cui maximopere fidere solebat Hunc ad se vocatum alloqvutus rex, consilii sui rationes ipsi exposuit, stare nimirum sibi sententiam, ineunte jam æstate, piraticam suscipere expeditionem, acquirendi illius regni causa, quod pridem negligentius curatum sit ; peninsulæ tamen suæ

haud

lu lauſt / enn tho frami at/ ef naiſt. Kappin ſeigir: Herra/ hwar viti thier that riki falt? Kungr maelti: Budli Kungr er nu aurvaſi at alldri/ oc vilium vier leggia undir oß hans riki. Aki ſeigir: eigi vil ec theß letia at giora ſtorradi/ oc mun enn ſem fyrr/ eptir Frama verk/ at ther munud laun hyggia vinum ydrum fyrir ſitt ſtarf. Sidan biugu their Alfur Kungr ok Aki her ſinn/ oc heriudu i Svithiod a riki Budla Kungs / oc giordu thar mikit hervirki/ i manndrapum oc fear upptektum. Enn er Budli Kungr ſpyr thetta/ſtefnir hann ſaman ſin her/ oc faer litid lid/ er ſtyrkur Helga mags hans var fiarri; en tho hellt hann ſokn upp/ oc var borin ofmagni/ ok fell i theirri orroſto; Enn Alfur Kungr tok at herfangi dottur hans ok almikit fe / oc fer nu heim vit ſva buit. Tha maelti Alfur: Sva hefir oß til handa borit / at vier hofum gnogt riki oc fe; enn fyrir thit lidſemi Aki vil ec gefa thier Hilldi Budla Dottur / thot hun eigi adur bonda. Aki ſeigir: Hvor munn aunnur ſkapfelldri laun enn theßi/oc ei thicki mier at verra thott Helgi Kungr eigi hana adur. Eptir that geck Aki at eiga Hilldi/oc attu thau eirn ſun ſa het Aſmundr; hann var ſnemma mikill oc ſterkur/ oc lagdiſt i viking thegar hann matti / oc braut undir ſik mikinn hermanna afla.

Doch är berömligit om wi det bekomma. Kämpen ſäger: Herre/ Hwar weten J det rijke falt? Kungen ſade: Kong Budle är nu ſwag förmedelſt hög ålder/ och willjom wij läggia under oß hans Rijke. Åke ſäger: jag will det icke afråda at fatta de rådſlag ſom befrämia ſtora giärningar/ och mon än ſkie ſom förr/ effter dråpeligen förrättade werk/ at J monde någon belöning ämna Edrom wennom för ſitt arbete. Sedan vthruſtade Alf och Åke ſin Krijgshär och härjade i Swerige på Kong Budles rijke / och giorde ther mycket öfwerwåld i manndråp/ ſamt godz och ägodelars bortröfwande. Men/ när Kong Budle ſporde thetta / ſtämmer han ſamman ſin Krigsmacht/ och får lijten hielp och ſtyrkja af Krigzmän; Ty Helge hans måg war fiärran; äntå hölt han ſitt upſåt fram at möta fienden; tå han blef öfwermächtigad/ och föll ſå i thetta Krijg. Men Konung Alf tog hans Dotter till fånga/ och ganſka mycket godz/ och färdas nu hem/ ſådan han ſå hade hållit hus. Tå ſade Alf: Så hafwer oß gått i händer/ at wij hafwom nog rijke och ägodelar bekomit / men för titt byſtånd/ Åke/ will jag gifwa tig Hilldr Budles Dotter/ ändoch hon hafwer en annan Man tilförene. Åke ſwarade: Hwad Lön mon wähl behageligare wara än thenna? och ey tyckes mig thes wärre/ faſt än Kong Helge äger henne tillförena. Ther effter gick Åke at äga Hildr / och the aflade en Son ſom het Aſmund; han wardt ſnarliga ſtor och ſtarcker / och gaf ſig till Siöröfwerij/ ſå ſnart ſom han det förmåtte/ och underkufwade ſig många Krijgsmäns förwärfwade egendom.

IV.

haud modicum exiſtere ornamentum tam opulentis regni acquiſitionem. Sciſcitabatur viciſſim pugil: ecquidnam Hero regi hujuſcemodi regnum venale pateſceret? Reſpondit Rex: Budlium regem jam ſenio fatiſcere, adeoque illius regnum commodum ſubjugari poſſe. Viciſſim Ako: non omninò ſe diſvadere magnorum auſuum conamina, quandoquidem & hactenus idipſum conſtet, quantopere Clientes ſuos, arduorum facinorum miniſtros, largis remunerationibus rex honorare ſoleat. Dehinc coactis militum legionibus, facta in Svioniam irruptione Budlii regnum hoſtili vi aggrediuntur, crudeliter admodum homicidiis atque latrociniis graſſantes. Talia Budlio Regi cum innoteſcerent, milites ſuos convocavit, quamvis exiguo numero & robore confiſus. Peregrè tunc aberat gener Helgo, nec tamen ſecius ipſe ſe tutari conabatur. Sic magno animo utrinque concurritur ceciditque Budlius illo in conflictu multitudine circumventus. Tunc regiam filiam captivam cepit Alfurus, ſpoliaque opima abduxit. Ac, ſua deinceps repetens, ſucceſſum expeditionis commemoravit Alfus, regna opesque acquiſitas recenſendo: Proindè etiam Akoni, propter navatam ſibi ſtrenuam operam, Budli filiam Hildim nuptum dare decreviſſe ſeſe, ipſa quamvis alio maritata ſit viro. Affirmabat Ako, haud aliud magis gratum munus ſibi offerri poſſe, nec! vel ideoque pejorem exiſtimare conditionem illius, quod Helgoni regi ipſa pridem nupta ſit. Poſtmodum Hildis thorum genialem conſcendit Ako; natusque eſt ex illo matrimonio filius nomine Asmundus. Is ſtatura & robore admodum crevit, inque prima ſua juventute piraticæ asſveſcere cœpit, unde opibus & ſpoliis diteſcebat.

CAP.

IV. CAP.

Fall Alfs Kungs fyrir Hilldibrandi Huna Kappi.

NU er thar til mals at taka er Hilldibrandr er brodir hans/ ſonur Helga Kungs/ enn Helgi Kungr fellr i hernadi. Hilldibrandr braut undir ſik mikin afla/ oc ſveimadi vida med her ſinn; hann var maegdr vid than Kung er Lazinus het/ han var eirn hin rikaſti Kungr/ hann ſotti thangat med vinganar ordum til mags ſins / oc var honum thar vel fagnat/ han tok nu at geraſt framgiarn miog/ er aflin vox. Tha voru Hertugar gaufgir oc aettſtorir i Saxlandi. Hilldibrandr Huna Kappi for nu a hendur theim / oc qvadſt vilia at their gordi honum ſlika virding er hann beiddi/ eda their mundu ſem adrir ſaeta afarkoſtum. Their Hertugarnir attu ſyſtur/ oc var hun meſt at radum/ thvi at hun var theirra vitruſt. Sidan attu thau eintal/ oc aetlaz fyrir hvat af ſkylldi kioſa. Hun qvad: that meira rad at vaegiaſt til hans med ſkattgialdi enn eiga orroſto/ oc er that rad at aetla ſier hof/ enn ſnuaſt tha til motſtaundu er ſtyrkur er nockur: quad her ſva mundi fara/ ſem i audrum ſtaudum/ at han mun ſigraz. Sidan ſaugdu their Hertugarnir at their vilia jata honum ſkattgialldi; hann qvad that forſialict/ oc ſaettaſt a that. Hilldibrandr Huna Kappi braut nu margar thiodir undir ſik; han ſpyr nu thau tidendi fall Budla Kungs modurfaudurs ſins / han ſtefndi tha her at ſier af nyu oc

4. CAP.

Kong Alfs Fall för Hilldebrand Huna kämpen.

NU är det till ſäyande/at Hilldebrand är Aſmunds broder / och Kong Helges Son; men bemelte Kong Helge war fallen i Krijg. Hilldebrand ſlog under ſig myckel godz och Manſkap / och ſeglade wijda med ſin Häär; han war Måg hos en Konung ſom het Lazinus / han war en mächta rijker man: Thenna ſin Swärfader beſökte han med wänlighet och wardt ther wäl fägnader. Han begynte nu at bliſa mycket driſtig / mädan machten wäxte. Thenna tijd woro berömlige och Högborne Hertigar i Saxen. Hilldebrand Huna Kiämpen öfwerrumplade them/ med tilſäjelſe: at han wille the ſkulle giöra honom ſlijk wyrdning ſom han begärade / eller ſkulle the / ſom andre/ vndergå äfwentyrlige wilkor. Theſſe Hertogar hade en Syſter / hon war then ypperſte at gifwa goda råd / förty hon war ibland them wijſaſt. Sedan höllo the hemligit råd och förut öfwerlade hwad the ſkulle vtwällja. Hon ſade: Det är rådligare at gifwa ſig vnder honom med ſkattſkyldighet / än at föra örlig emot honom / och är det rådeligit / at the ſins emillan ſluta det/ ſom är ſå medelmåttigt/ men wända ſig tå/ till at giöra motſtånd/ enär machten ſkulle det tillſäga: Ty / ſade hon / här lärer ſå aflöpa / ſom annorſtädes / at han mon ſegra. Sådan ſade hertigarne at the wille gifwa honom Skatt. Han ſwarade ockſå: at den förſichtigaſte wägen till förlijkning wore denne. Hilldebrand huna Kämpen twingade nu många Folck vnder ſig. Han för ſpörjer ock the tidender / at Kong Budle / thes Moderfader / blifwit ſlagen; Tå ſammankallade han Krigsfolket till ſig å nyo/ och

CAP. IV.

Alfus rex occiditur in bello contra Hildibrandum Hunorum pugilem.

ISTUD nunc commemorandum occurrit, quod Hildebrandus ipſi frater ex Helgone natus ſit. Helgo autem in pugna navali occiſus eſt. Hildibrandus multas corraſit opes, cum claſſe armata procul circumnavigans. Affinitatis vinculo ſociatus erat regi Lazino, opulentiæ gloria tunc percelebri. Illum is affinem ſpecioſo verborum ambitu adivit, á quo viciſſim humaniſſimè excipiebatur. Mox hinc audacior factus, viribus etiam ſuis ſuffultus. Illis tunc temporibus in Saxonia florebant duces clariſſimi, ex illuſtri ſtirpe progeniti. Hos infeſtare incipiens Hildibrandus Hunorum pugil, id præſertim poſtulabat: ſibi ut ad ſuum lubitum obſequia præſtarent, niſi mallent, inſtar aliorum, duriora pati. Erat ducibus illis ſoror prudentiæ gloriâ pollens, maximequè inter illos ſapiens. Hinc inſtituto colloquio, quid factu opus eſſet conſultabant. Illa potiori conſilio ſvaſit, ut hominem ſibi conciliarent tributario onere, quam bellicis moleſtiis. Sic enim melius præſenti rerum conditioni proſpectum iri; nec fortiori nunc reſiſtere conentur. Nimirum & hic, juxta communem aliis ſortem, ita ſine dubio in fatis eſſe, ipſe ut vincant. Hiſce conſiliis perſvaſi Duces, tributarios ſe fore pollicebantur. Ille, media paciſcendi non alia magis ſalubria inire eos potuiſſe, dicebat. Sic Hildibrandus plures populos ſibi ſubjecit. Compertum denique illi fuit, quod Budlius, avus ſuus maternus, in prælio occubuerat. Itaque militares copias denuò ſibi conſcripſit, ut apud conventus

oc qvaddi things. Han maelti: qvad monnum Kunnugt hvor vandi a var at fara i hernad / enn let eigi at hauguin til skipt ef heria skylldi a vikinga edur a adra menn/ fyrir litla sauk edur aungua/ enn hefna eigi modurfodurs sins. Eptir that fluti hann herin in i riki Alfs Kungs / oc qvad Dani hafwa kent atsaur um bushagi; hann let eisa elldinn oc brenna vida. Alfur Kungr sotti nu i mot med her sinn/ oc thegar their fundust baurdust their. Hilldibrandr Huna Kappi hafdi berserkia natturu/ oc kom a hann berserks gangur. Ecki var Aki Hertugi vi thessa orrosto/thvi at hann var i hernadi. Hilldibrandr Huna Kappi geck igegnum fylkingar Alfs Kungs / oc var illt fyrir honum at verda / hio hann a tvaer hendur sier/ oc sotti greniandi at Kungs merkinu / oc i thessari orrosto fell Alfur Kungr oc mikit lid hans; oc eptir that foru Hunar aptur. Hilldibrandr giorist allra manna fraegastr / oc sat jafnan at buum sinum a veturin/ en heriadi a sumrum.

och vthlyste Ting. Therest han förde ordet sålunda: Thet är bekant/hwad fahra och beswär det är at färdas i krig/ men antydde/ thet icke wara billigt företagande / at hårja på Siöröfware / eller andra Månniskior/ för lijten eller als ingen orsak skull/ therest han ey håmnade sin Moderfader. Ther effter förde han Krijgsfolket in vti Kong Alfs rijke. Och sade sig hafwa lärdt them Danskom hwad thet wore at bortsnappa hans Egendom; han låt antända Elden/ och brånna wijda omkring. Konung Alf sökte nu emot honom med sin Krijgshär/ och straxt the funnes / gingo the löst på hwarannan. Hilldebrand Huna Kämpen hade wildsinte Slagz=Kämpars art; och kom då vppå honom theras raserij. Hertig Ake war ei med i thetta Krijg/ ty han war stadder på Siöröfwerij. Hilldebrand Huna Kämpen geck igenom Kong Alfs slachtordning / och var ondt at råka vth för honom; ty han högg twehändes och söckte grenjande in på Konungens Lijfsana. Och i thenna slachtning föll Kong Alf och mycket hans folk. Ther efter foro Hunerne tillbaka. Hildebrand blef ganska berömder af alla Mån. Han satt om winteren hema på sina godz/ men herjade om somaren.

V. CAP.
Ferd Asmundar.

Thar er nu til mals at taka / er Asmundr Akasun var i hernadi/ oc thotti vikingum hann osvifur i atlaugum/oc hardgiordur. Eyvindr Skinnhaull het madur / Danskr at aet/ vaen madur/mikill oc audigur/oc hardska mikill. Enn er their Fedgar/ Aki oc Asmundr/ komu or hernadi/tha voru theim saugd

5. CAP.
Asmunds resa.

Thet följer nu at berätta om Asmund Åkes son: Han war på Krigz=tog; och befunno Siö=Kämparna at han war grym och hårdlekter at lägga om bord med. En man war benämd Evind Skinnhull Dansker til sin härkomst/ samt rijker och anseenlig/ och där hos stolt och braskande. När som fadren Åke med sonen Asmund woro komme ifrån ett siö=tog/ då blef them för=

ventus locum se sisterent. Ibi pro concione verba faciens dicebat: Notum omnibus istud, quantopere molestiarum plenum sit negotium piraticæ expeditionis, nequè, ut sibi videtur, minus crimen habet aliena hostiliter persequi velle hominum quorumcunque, etiamsi levem aut nullam ob causam; ac vel inultam sinere sui avi partem. Deinceps cum exercitu suo Alfii regnum invasit. Et vero constat, Danos haud exiguum damnum per ipsum passos suarum facultatum; cum incendiis passim vastabat. Alfurus cum armata manu ei se opposuit; quin & subitò alterutris obviam facti conflixerunt. Inerat Hildebrando Hunorum pugili furibunda rabies qualis impetuosis illis Berserkiis propria esse solebat, subitoque tunc giganteus ille furor eum invasit. Non adfuit in hoc bello Ako, quippe in piraticam expeditionem tunc profectus. Hildibrandus strenuè per medios cohortes Alfii se ingessit, eratquè occursus illius tremendus, siquidem is utraque manu arma vibrare novit, ac insano nisu regium vexillum adpetebat. Hocce in conflictu ceciderunt Alfurus, plurimique alii qui à partibus ejus militabant; Hunis victoriam prosequentibus. Hildibrandus famâ hinc inclytus factus, apud penates suos per hyemem commorabatur, æstivis verò temporibus piraticæ expeditioni vacabat.

CAP. V.
De profectione Asmundi.

NUNC narrationis postulat series, ut edisseramus de Asmundo Akonis filio. Is, piraticam cùm exercebat, prædonibus infestus egit, acerrimequè præliando rem prosequebatur. Eivindus Skinhaul tunc clari nominis vir floruit, Danicæ idem prosapiæ, ob corporis staturam, opulentiam & famulitium splendidum valdoperè insignis. Cæterum parens Ako cum Asmundo filio ex piratica expeditione cum

ſaugd theßi tidendi um fall Alfs Kungs; their ſatu nu i kyrdum. Aſmundr viſſi eigi fraendſemi milli theirra Hilldibrands/thviat modir hans ſagdi honum ecki fra. Eyvindr Skinnhaull for a fund Aeſu ennar faugru Kungs Dottur / oc qvedſt maela vilia til radahaugs vid hana: qvad henni vera kunnigan manna ſoma ſinn oc fear eign/ aett hans oc framqvaemd. Hun qvedſt hafa mundu vid rad vina ſinna um anſvor. Eptir thetta ber hun malit fyrir tha Aka oc Aſmund foſtbrodur ſin. Aki qvedſt/ theßa ecki mundu fyſa. Tha maelti Aſmundr: Ecki ſkalltu eiga Eyvind / mik ſkalltu eiga. Hun ſeigir: Foſtbrodir/meira hefir han nu yfirlaeti i landino oc byr rikuligar/enn that hefda ec aetlat at thu mundir hafa manndom meira. Aſmundr maelir: legg til hamingio thina med mier/ oc ma tha verda badum ockur vegur at theſſari radagiord. Hun maelti: than yckarn ſkal ec eiga/ ſeigir hun/ er mier faer fegri hendur i hauſt or hernadi. Sidan laugdu thau nidr theſſa umraedu / oc laugduz their i hernad badir eptir vanda/ oc haetti Aſmundur opt med micklum haſka til ſtor fanga/oc afladi ſva fiar oc frama; Enn Eyvindur var optliga hia matgerdar monnum / oc let eigi ganga gloſa af hendi ſier. Enn er at hauſti kom/ ſottu their badir a fund Kungs Dottur / hvor med ſinum monnum; Eyvindr geck fyrri framm / oc bad Kungs Dottur lita a hendur ſier. Aſa en fagra maelti: Vel hafa theßar hendur vardveittar verit / oc eru

förkunnat om Kong Alfs åndalycht; Emedlertijd ſutto the nu i ſtillhet. Aſmund wiſte icke at någon Frendſkap war emellan honom och Hildebrand / ty hans moder ſade honom intet thär af. Ewinder Skinhull beſökte Kongz Dottern/ och anſtälte ſitt tal om åchtenſkap med henne/ ſäjande: at henne wore wål bekant huru hederlig och anſedder man han wore/ ſå til ſin rikedom ſom hårkomſt / och lyckeliga framſteg. Hon ſade / ſig ſkola anlita ſina wenners råd om ſwar hår uppå. Ther efter berättar hon detta erendet för Åke/ och Aſmund ſin Foſterbroder. Åke ſade ſig icke kunna råda henne dår til. Men Aſmund ſade: Honom ſkal tu icke åga; mig ſkal tu taga. Hon ſwarar: man wet/ Foſterbroder/ nogſamt/ at större anſeende och myndighet hafwer han hår i landena/ och ther till förmögenhet och godz; Men thet hafwer jag hullit före/ at du monde hafwa ſtörre mandom. Aſmund ſäger: ſammanfoga din Lycka med min / och kan tå ſke oß bådom heder af thetta företagande. Hon gaf ſå till ſwars / ſäjande: then af Eder ſkall jag åga ſom warder mig wiſande fågerſta händren / når han i höſt från Krigztoget hemkommer. Sedan uphörde the med thetta talet/ och begofwo ſig både Fadren och Sonen på ſiötoget / efter wanligheten; Då Aſmund ofta/ och med mycken fara/ wågade ſig at förrätta ſtora giärningar / förwärfwande ſig myckin åhro/med ſtora ågodelar. Men Ewind ſatt ſtädze hos kockarna/ och låt aldrig handſkarna koma af händerna på ſig. När thet led mot höſten/ beſöka the bägge Konungz Dottren / i följe af ſitt ſällſkap. Ewind geck förſt fram/ och bad Kongz Dottren beſkåda ſina händer. Åſa / ſäger: Theſſe händer hafwa warit wål förwarade / the ther äre hwite och fagra; äre ok faſt litet ſölade i blod / icke hel-

cúm revertebantur, de morte Alfii ipſis dictum eſt; interea quiete ipſi conſedebant. Nec verò innotuerat Asmundo cognationis neceſſitudine aliqua ſibi junctum eſſe Hildibrandum, quandoquidem iſtius nihil ſibi narraverat mater. Eivindus Skinhaul ad regiam gnatam Aſam ſpectatæ formæ fœminam profectus, ſui deſiderii illâ in matrimonium potiundi expoſuit ſermonem, ſimul commemorans virtutes ſuas, opum gloriam, avitum genus fortunasque tantas. Illa, amicorum conſilia ſeſe quæſituram ait, quid reſponſionis hac in cauſa dandum ſit. Deinceps cognatis ſuis Akoni atque Asmundo rem enarravit. Reſpondit Asmundus: haudquaquam Eivindo nupturam, quin potius ſuam futuram. Regeſſit Aſa: utique non neſcire cognatum Aſmundum, quantopere per ora hominum celebre ſit nomen Eivindi virtuoſum, quamque opum gloriâ ipſe polleat, etiamſi ſuo ipſius id perſvaſum ſit animo, fortitudinis præcellentiâ majori pollere Asmundum. Urgebat viciſſim Asmundus: peculiarem ſuæ fortunæ prærogativam alteri quæ ſibi propria ſit ſociare velit regia gnata; ſic quippè utrisque proſpera quæque ſucceſſura conſilia. Ibi Aſa, illius ſeſe futuram ſponſam pollicetur, qui cum proximo autumno ex piratica expeditione ambo reduces facti, decoras maximopere manus ſibi porrexerit. Iſthæc hinc ceſſavit conſultatio, ac ambo in piraticam profecti prout antea ſoliti fuerunt. Ibi Asmundus ſæpiſſimè, ingenti audaciâ ſua proſequebatur conamina; undè divitiarum & eminentiæ incrementa ſibi acquiſivit. Eivindus autem creberrimè oeconomico ſodalitio ſe aſſociabat, nec chirothecas ſibi detractas ſinebat. Appropinquante jam autumno, ambo regiam gnatam quæſitum adeunt, ſuo ſinguli ſtipati famulitio. Prior prodibat Eivindus, petiitque ut regia gnata manus ejus inſpicere dignaretur. Infit tunc Aſa: manus illas probè curatas fuiſſe, quippè nitore & albedine apprimè candi-

eru hvitar oc fagrar/ hafa lit litad sik i blodi/ ne ofegradar i hauggum; siaum nu Asmundur thinar hendur/ seigir hun. Hann rietti fram hendurnar/ oc voru thaer aurottar oc helldur dauckvar af blodi oc vapnabiti; oc er hann bra fra klaedunum/ tha voru thaer hladnar hringum gulls til axlar. Tha maelti Kungs Dottir: That mun tho mitt atqvaedi/ at Asmundar henndur se fegri med aullu saman/ oc er thu Eyvinndr fraradinn thessum radahag. Asmundur maelir: tha mun ek til kosinn Fru. Hun sagde: Fyrr skalltu hefna faudur mins/ thviat thann eirn saemir mier mann at eiga er thess rekur riettar/ oc vinnur sier frama a Hilldibrandi Huna kappa. Tha maelti Asmundur: hversu ma han vinnaz er eingi sigraz a honum? edur hvert rad leggur thu til? Hun seigir: heyrt hefi ek at sverd sie folgid i leginum hia Agnafit/ ok heyrt hefi ek ummaeli a thvi/ ef that sverd veri borit i moti thvi er Hilldibrandr hefur/at hans sverd skylldi undan lata; enn i nand vatninu byr eirn gamall bonndi vin minn/ ok man hann gera thier farargreida med minu tilstilli. Asmundur qvad/ that mundi a finnaz at hann var giarn til radahags vid hana/ ef hann segdi sik i thessa haettu; Eptir thetta for Asmundur einsaman til bondans/ oc sagdi honum sitt erendi ok ordsending Kungs Dottur. Bondin bad hann velkominn/ hann horfdi miog a Asmund of quelldit. Asmundur maelir: hvi horfir thu a mik? Hann qvad sauk

heller blefne skadde af hugg och slag; Låt oß nu see tina händer Asmund/ säger hon. Tå han räcker händren fram/ woro the orene och helt dunckle af blod och wapnahugg. Men när han tog kläden undan/ woro the beladdade med Gullringar/ alt vp til axlarna. Tå sade Kongz Dottren: Thet blifwer äntå min dom/ at Asmundz händer äre fagrare med alt samans detta/ och är tu Ewind uthsluten ifrån detta Achtenskapet. Asmund säger: tå mån jag wara antagen/min Jungfru. Hon sade: Förſt skall tu hämnas min Faders död; förty thet är mig för all ting anständigt at äga en sådan man/som kan then hämnden fullkomna/ och förwärfwa sig åhra och beröm uppå Hildebrand Huna kämpen. Tå sade Asmund: Huruledes kan han öfwerwinnas/ thär som ingen segrar öfwer honom? eller hwad råd hafwen J at meddehla här wid? Hon sade: Jag har förnummit at ett Swerd är förborgat vti watnet wid Agnafit/ och hördt ther jemte then sägn/ at så framt thet swerdet blefwe fördt emot thet samma som Hildebrand hafwer/ skall tå han gifwa tapt. Men ther i nägden wid siön / bor en gammal bonde som är min wen/ och mon han wara tig behielpelig i thenna tin resa/ för min befordrings och anstalts skull. Asmund sade: thet wore lätt at förstå här af/ huru giärna han åstundade echtenskap med henne/ derest han gofwe sig i sådan fara. Ther på färdas Asmund ensam til bondan/och sade honom sitt erende och Kongz Dottrens helsning. Bonden bad honom wara wälkommen/och såg mycket på Asmund om qwällen. Asmund frågar hwarföre han så mycket såg på honom. Han sade/thet ey skie vtan ordsak. Asmund säger: Huru långe hafwer tu här bodt? Han förmäler sig ther hafwa bodt

candidas neque cruore maculatas, ullisque cicatricibus læſas. Nunc è re fore, ut Asmundi etiam manus ſpectentur. Ille, protenſas oſtentavit, ſorditie ſangvinumque aſpergine prout erant maculatas, ictus quin etiam cicatricum referentes. Cùm verò veſtem quibus tegebantur fortè removebat, aureis monilibus humeros tenus accinctæ videbantur. Tunc faſſa regia gnata, non temerè in eâ ſeſe perſiſtere ſententiâ, quod Asmundi manus una cùm omni apparatu alio prævaleſcant, atque ſic Eivindum, hiſce quas ambit nuptiis in poſterum excludendum. Subjecit Asmundus: ſic ſeſe haud dubie adoptatum iri dominæ ſuæ in maritum. Illa, prius id opus fore ait: ut patris ulciſcatur manes, talem quippè ſibi decere virum qui hujuscemodi propugnet cauſam, quique Hildibrandum Hunicæ gentis pugilem probè caſtigare valeat. Ad hæc Aſmundus, haud facilè domari poſſe illum qui à nemine ſeſe vinci patitur, niſi conſiliis fortè regiæ gnatæ inpoſterum aliquid contra illum conarier opus fuerit. Enarrare tunc occœpit regia gnata: inaudiviſſe ſeſe, quod machæra aliqua apud lacum Agnafitiæ recondita ſit, cujus virtutes vulgò commemorantur illæ; quod ſicubi illa machæra contra Hildebrandi gladium vibretur, facilè eum deprimere valeat. Atqui verò in vicinia lacus iſtiùs habitare colonum quendam ſenem, ſibi etiam familiariter notum, qui haud dubiè operâ ſua juvare eum poterit, idque maximopere harum commendatitiarum cauſa. Infit viciſſim Aſmundus: iſthoc valido documento nunc fidem dare ſeſe, qvantopere regiam gnatam ſibi concupiſcat, ſiquidem diſcrimen ejuſcemodi palam ſubire non reformidet. Poſthac ad colonum illum ſolus perrexit Asmundus, ſui adventus cauſam exponens, regiæque gnatæ nomine ſibi quæ commiſſa erant. Hoſpitem gratanter excepit colonus, eumque ſub veſperam oculis emiſſititiis obſervabat. Quæſivit Asmundus: cur intento ſic vultu ipſum ſe intueatur? Ille non ſine cauſa id ſeſe facere dixit. Ibi Asmundus interrogare, quanto temporis ſpatio illic domicilium habuerat colonus. Ille toto ſuæ vitæ

ſauk til vera. Aſmundr maelir: hverſu leingi hefur thu hier buit? Hann qvez thar hafa buit allan alldur ſinn. Enn thar hygg ek nu at thvi/at hier giſtu fyrir laungu ſendimenn Budla Kungs/ en their foru med Hildibrand til foſturs til Hilldibrands Kungs/ en thik heſi ek ſed annan vaenligaſtan enn hann/ oc honum likaſtan at ſvip. Aſmundr maelir: eigi veit ek at med ockur ſie nein ſkyllda/ eda hvat veit thu til ſverds theß hwar folgid ſe/ er afrek er fra ſagt? Hann ſeigir: hier var ek tha at thvi var ſauckt/ oc giorla heſi ek midat til hvar that er folgit/oc mun enn vera oſpillt/at thvi er ek hygg. Tha maelir Aſmundur: Fyrir ordſending Kungs Dottur / tha flyt thu mig thangat. Hann qvad ſva vera ſkylldi; hann hafdi med ſier flicki ſtor ok elldi ſkid. Aſmundur maelti: hvat ſkal thetta buandi? Hann ſvarar: erit mun thier kallt er thu kiemur upp thott thu bakir thik vid thetta. Aſmundur maelir: thu ert radugur miog; Sidan foru their a ſkipi; oc tha er minſt varir Aſmund/maelir buandi: hier ſva na. Sidan hliop Aſmundur fyrir bord ok kavadi/ oc er hann kom upp/ tha villdi hann nidur audru ſinni. Bondi maelir: That hefer thier eigi/ bakaztu nu ok ſnaed; ok ſva gerir hann. Oc audru ſinni er hann kafar/ kennir hann ſtockſins oc lyptir nockut ſva / oc for upp oc bakadiz. Oc nu thridia ſinn kafar hann / oc naer hann ſtockinum / oc fluttu their han til lands/ oc

bodt allan ſin ålder. Men ther på/ ſade han/ täncker jag nu/ at för en lång tijd ſedan geſtade här Kong Budles Sendemän / när ſom the reſte med Hildebrand at låta upfoſtra honom hos Konungen Hildebrand; Men vtom tig har jag ingen annan ſedt ſå wälſkapad / och i alt anſeende och åtbörder honom likaſtan. Aſmund ſäger: Thet wet jag ey at oß emellan är nogon ſkyldſkap; Eller hwad wet du af det Swerdet / om hwilkets dygd och egenſkap ſå merkeligen omtalat är? Han ſade: här war jag tå wiſtande när thet blef nedſänkt / och granneligen har jag uthmerkt hwareſt thet kommit är; och lärer thet ännu wara ofördärfwat/ ſom jag menar. Tå ſäger Aſmund: för Kongz Dottrens ord och begiäran ſkull / för tu mig dijt. Thet lofwade han ſkola ſkie. Bonden förde tå med ſig ſtor torrwedz flake och Elldſnyſke: Aſmund ſade: hwad ſkal thenna tilredelſen wara? Bonden ſwarar: nogſamt lär tu fryſa/ enär tu kommer upp/ faſt än tu wärmer tig här wid. Aſmund ſäger: tu äſt nog förſichtig. Sedan färdas the med båten uth / och tå Aſmund minſt förmodar/ ſäger bonden: här på lag; och tå ſprång Aſinund öfwer bord och i qwaf. När han kom upp wille han andra reſan ned igen. Men bonden ſade: det gagnar tig intet/wärma tig nu och få tig mat; och ſå giorde han. Andra reſan tå han tog qwaf får han känna ſtocken och lyfter honom något/ for ſedan upp och wärmade ſig. Och tå han nu tridie reſan gaf ſig under watnet får han fäſte i ſtocken/then the föra til landz; och högg honom vpp med yxan/hwilketz hörn afgeck emot ſwerds eggiet. Aſmund ſäger: wål har tu hulpit mig/ gubbe/ och tag här wid en Gullring för dit omak/ och beſök

tæ tempore iſthic habitaſſe ſe ait, ac verò in memoriam ſibi nunc recurrere, quod dudum apud ſe hoſpitaverant Budlii regis legati, cum Hildibrandum ad regem ejusdem nominis educationis cauſa una ſecum deduxerant; ac verò fateri jam quod morum civilitate illum ipſum facilè ſuperet præſens qui nunc adeſt hoſpes, formæ tamen ſimilitudinem eandem cum ipſo admodum referat. Ad iſtud Aſmundus: neſcire equidem ſe an ulla cognationis neceſſitudine alterutris juncti ſint; id verò nunc ſibi edicat colonus, ecquidnam cognitum habeat de machæra illa cujus mirifica vis tantopere decantari ſolet. Ille præſentem ſe tunc adfuiſſe fatebatur, illa cum ſubmergenda erat machæra, ac diligenter obſervaviſſe ubinam locorum ſubmerſa ſit; illic haud dubie adhucdum illæſam eſſe reperiendam, ni omnia ſeſe fallant. Viciſſim urgebat Asmundus, ut tantiſper petitioni regis filiæ indulgere velit,ſeque illuc locorum deducere. Ita ſe facturum pollicebatur colonus. Sic crates truncosve fiſſiles ligneos, ac igneas prunas in vaſculo adduxit. Quæſivit Aſmundus, quid ſibi velit apparatus talis. Reſpondit colonus, haud dubiè frigidum fore, cum ex aquis ipſe emerſerit, adeoque opus ad iſthæc ſeſe ut calefaciat. Collaudabat Asmundus prudentiam coloni. Dehinc lembo in altum provecti ſunt,ac mox nihil tale cogitante Asmundo, exclamat colonus, illic circiter. Tunc in præceps ſe dejecit Asmundus ſubtusque undas, cumque ex aquis emerſit, denuo ſubire voluit. Monuit verò colonus, haud facillimè allevari poſſe onus iſtud, quin modo corpus ſuum calefaciat, ac cibo revocaret vires. Monitis obtemperavit Asmundus. Altera deinceps vice cum undas ſubibat, ligneam trabem expertus eſt,quem cum paullatim moviſſet, ſuperna repetiit, ſeque ad ignem refocillabat. Tertium denique ſubeundo ligneam machinam adpræhendit, quam deinceps ſulcando i terram attraxerunt. Illic Asmundus ligneam trabem ſecuri diſſecuit, effracto tamen cornu ſecuris altero, ſimulac contra gladii aciem adacta fuit. Ibi Asmundus: probè operam ſibi colonum præſtitiſſe fatebatur,ac ideoque annulo aureo ut remuneretur condignum; quin

oc tha hio Aſmundr upp ſtockin med auxi/ oc geck af hyrnan er kom i ſverds eggina. Aſmundur maelir: vel hefur thu veitt karl/ oc thigg af mier einn gullhring fyrir thitt ſtarf/ oc vitia min kunliga ef thu tharft. Karl thackadi honum vel/ oc ſkilduz; Eptir that for Aſmundur heim/ oc ſagdi Kungs Dottur. Hun ſagdi: Nu er mikit at unnit/ oc mun thu vera agiaetur madur; Nu er rad fyrir hendi/ ek vil ſenda thig til theirra Hertuga i Saxlandi er riki hafa miſt fyrir Hilldibrandi/ oc til ſyſtur theirra/ thvi at hun er vitur kona/ oc er that mitt rad/ at geraz thadan til ſlikar hluta ſem tha vill i hendur bera/ thviat fleſta get ek ſtopallt ganga/ fyrir thier/ vid araedi thitt oc godan vapna koſt. Oc ſidan for Aſmundur i braut.

ſök mig driſteligen om tig något giöres behof. Mannen tackade honom wäl; och ſkildes the ſå åt. Therefter for Aſmund hem/ och berättade för Kongz Dottren. Hon ſade: Nu är mycket vthrättadt/ och mån tu wara en merkelig man. Nu är det råd för handen/ at jag wil ſenda tig till the Hertogar i Saxland/ ſom rijket hafwa miſt för Hildebrand; och til theras Syſter/ ty hon är en förſtåndig qwinna. Och är thet mit råd/ at ther af wiſligen begynna hwad ting ſom tå bäras til handa; Ty at meſtadehls/ gißar jag/ låra gå för ſig/ efter din frimodighet och goda wapna bonad. Och ſedan reſte Aſmund bort.

VI. CAP.

Vidrtal Hertuga ok Asmundar ok Syſtir theira.

NU er at ſeigia hvat i Saxlandi er/ at eirn dag tok ſyſtir Hertuga til orda: Sva viſa mier draumar til/ ſem oß muni ſaekia heim agaetur madur/ ſa er oß muni verda at mikilli hamingiu oc varu riki. Their braedur toku thvi vel; oc um qvelldit theß dags ſa their rida at hollini mikin mann/ med agaetligum vopnum; oc Hertugarnir geingu i moti honum oc budu honum thar. Hann letz that thiggia mundo. Their ſettu hann milli ſin/ enn ſyſtir theirra ſkeinkti/ oc ſettiz ſidan a tal vid hann oc braedur hennar. Hun maelti: ecki er oß miog kunnugt um ydra hagi/ en ſia kunnu vier that/

6. CAP.

Hertogarnas och Aſmunds ſamtal med theras Syſter.

NU är at förtälja hwad ſom i Saxländ ſkier; at/ en dag tog Hertigarnas ſyſter til orda: Så uthwiſa mig mina drömar/ ſom til oß lårer ankomma en förträffelig man/ ſom oß månde blifwa til mycken lycko/ och wårt rijke. Bröderne vptogo thetta wäl; Och emot aftonen ſamma dag ſågo the koma ridande til Slottet/ en ſtoran och anſeenligan Man/ med härlig wapen; gående Hertogarne honom emot och biuda honom thär inn. Han låt ſig thet behaga. Sättiande the honom emellan ſig. Men theras ſyſter ſkänkte vti/ och ſatte ſig ſedan at tala med honom. Hon ſade: Icke är oß bekant om edor art och wilckor; men det kunnom wij åtaga/ at ſtort tecken af förnämt och hurtigt ſinne är boende hos Eder;

quin & ulterius ſuam benevolentiam experturum illum ſi qua in re opus habeat. Colonus gratè id ſeſe habiturum dicebat; ſicque alterutris benè precabantur. Asmundus hinc domum perrexit, regiæque gnatæ rem totam ordine enarravit. Illa pulcrè ſic negotium curatum dicebat, ſatisque nunc de Asmundi virtutibus ſibi conſtare. Nunc alia ſibi ſubnaſci conſilia, ac decreviſſe ſe ut proficiſcatur ipſe ad principes illos Saxoniæ, quos ſuis provinciis exuerat Hildibrandus, quorumque ſoror ſapientiæ nomine celebris eſt. Illic apprimè iſtud conſulto opus fore, rerum conditionibus ut ſeſe obtemperet Asmundus; ſic bonâ cum fortunâ diſcrimina aditurum ipſum, intrepido animo, boniſque armis meritò confidentem. Hiſce dimiſſus iter ſuum ſuſcepit Asmundus.

CAP. VI.

Colloquium Saxoniæ Ducum eorumque ſororis cum Asmundo.

NUNC de Saxoniæ rebus commemorandum; die quodam Principum illorum ſoror fratribus ſuis faſſa eſt: ſibi per inſomnium ſubindicatum fuiſſe, quod ipſos viſum venturus ſit vir quiſpiam inſignis, multam ipſis pariter regnoque ipſorum felicitatem procuraturus. Complacuit vaticinium fratribus. Ac verò ſub veſperam diei illius, juxta caſtellum ducale adequitantem vident virum, prægrandis ſtaturæ armiſque decore indutum. Huic obviam progreſſi Duces, eum ad ſeſe invitarunt. Ille gratanter invitationem ſuſcepit. Hoſpitem illi medium inter ſe collocarunt; ſoror vero ducalis, pocillatorio officio cum functa fuiſſet, una aſſedit, cum hoſpite fratribuſque ſuis ſermocinatura Ita verò infit illa: non admodum ſibi perſpectum eſſe quales viri hoſpitis ſint conditiones; nihilominus tamen obſervare ſe iſtud: magna animi indole præditum eſſe hoſpitem illum, ac augurari ſeſe, bona non exigua ipſis obventura tanti

that/at mikill tingar svipur er yfir ydur/ oc truum vier at nockut gott leidi oß af thier oc thinni hier kvamu: Nu muno thier heyrt hafa/ hveria naud vier tholum fyrir ofriki Hilldibrands Huna kappa: vier geingum fyrst undir skattgiald/ enn nu skulum vier mǽta a hverium mißerum holmgongu bodum af hans berserkium/ oc skal á bu standa vid hveria holmgongu; haufum vier nu sva mist baedi manna vorra oc bua / ok nu eru eigi meir eptir enn tolf bu vors Hertoga daemis. Asmundr seigir: Fru seigir hann/mikinn skada kaeri thier fyrir mier/ oc naudsyn vaeri at hepta thenna storm/ oc til theß em ek hier kominn at veria ydvart riki/ef ek fae. Hertugarnir saugdu/ at skamt mundi lida adur kraft mun vera holmgaungu. Asmundur svarar: tha verdur thvi at svara; oc sva er hann nu tha i godu yfirlaeti.

Eder; och förmode wi at något godt wederfares oß af Edor ankomst. J hafwen wäl förnummit hwad nöd wij lidom för Hildebrands öfwerwäld / som är kämpen i Hunaland. Wij vndergingom först at vtgiöra skatt; men nu skolom wij hwart halft åhr bemöta hans kämpar / som till Enwiges kamp vthmana: Och skal altid hus och hem stå vpsatt wid hwar vthmaning. Således hafwom wij nu förlorat både Män och byar; så at nu af wårt Hertigdome ey mer än tolf byar öfrige äro. Tå swarade Asmund: Öfwer mycken skada klagen J/ Jungfru/ för mig; och wore nödwändigt at hemma thenna storm: Jag är ock förthenskull hijt komen at förswara Edort rijke/ om jag får lof ther till. Hertogarna swara: at thet snart mån lida ther till/ då Enwiges kämpningen skulle på fordras. Då sade Asmund: Tå skolom wij swara ther till. Och förblifwer han nu i godo roo och stort anseende.

VII. CAP.
Fra Sendi manne.

NU er at seigia fra Lazino Kongi oc Hildibrandi Huna Kappa mag hans. Hildibrandur seigir: mun ecki kominn sa timi er holmgaungu skal reyna vid Hertugana oc menn theirra? nu waeri ecki torsottlikt at na theim buum sem eptir eru. Kungr helldur menn til theirra oc vita ef audvelligar faiz. Sa madur het Vauggur er sendur var/ fra hans ferd er ecki sagt fyrr enn han kemur til Hertugana. Hann geck i hollina oc fyrir bord/ oc maelti sidan: Lazinus

7. CAP.
Om Sendemannen.

NU är at förkunna om Kong Lazin och hans swåger Hildebrand Huna Kämpen. Han säger: Monde icke then tijd wara kommen at Ewiges kampen skal försökas/emot Hertogarne och theras Män? Nu wore icke swårt at bekomma the Byar som än återstå. Men Konungen affskickar sitt bod till then ändan at weta om thet skedde på lättare sätt. Then Mannen som sänder war / het Vågger; warande om hans färd intet förmält / för än han kommer til Hertogarna. Han geck in vti Palatzset och fram för bordet / talande sedan således: Konung Lazin och then rike Hilde-

ti accessu viri. Inaudivisse sine dubio hospitem quantis exagitati hactenus ipsi fuerant molestiis, per insanam violentiam Hildibrandi Hunorum pugilis. Initio quippè tributarium onus suscepisse ipsos, nunc verò, semestri quolibet anno, contra furiosos satellites ejus ad duellum provocantes pugnandum esse, idque cum jactura castelli in bravium cedentis, ad congressiones singulas. Sic virorum pariter ac pagorum jacturam passos sese, superstitibus nunc pagis tantummodo duobus supra decem, qui Ducalis sunt provinciæ. Ibi Asmundus: multis magnisque de injuriis Dominam conquestam fuisse ait, ac verò maximoperè necessarium fore isthæc ut compescatur vis, qvin & se illuc adventasse fatebatur regni illorum tuendi causa, siquidem ita permissum velint. Dixerunt principes instare nunc tempus istud, quo exactionibus per duellum extorquendis adfuturi sint furiosi satellites. Pollicebatur Asmundus, sese tunc vindicem ac defensorem fore. Interea illic otiosus perhonorificè habitus commorabatur.

CAP. VII.
De Caduceatore.

DE rege Lazino, ejusque affine Hildibrando Hunorum pugile, isthæc memoriæ prodita habentur. Infit Hildibrandus: adesse nunc haud dubiè tempus istud ut ad duellum provocandi sint Saxoniæ duces, eorumque viri; ac verò nec factu id jam arduum ut obtineantur castella illa ac municipia ipsis residua. Rex iterum esse mittendos nuncios censebat, qui de exactionum modis mitius cognoscerent. Itaque mittebatur quidam nomine Vauggurus. De ipsius expeditione nihil proditum exstat, antequam ad Saxoniæ Duces pervenit. Horum ille ingressus palatium, ante Ducalem ubi constitit mensam sermocinari orsus est: Lazinum nimirum

regem

nus Kongur oc hinn riki Hildibrandur Huna Kappi / vilia vita hvort thit vilit koma til holmstefnu/ eda lata thraut laust that er eptir er. Hertugarnir svorudu: Sva er nu komit ef ofmikil thickir var eiga/ er litid er at missa hia thvi sem godra dreingia. Asmundur maelir: hwi maeli thit sva? mun eigi thvi meiri naudsin at hallda er minna er eptir? Vauggur horfir a honum. Asmundur maelti: thvi horfir thu a mik sva thratt? Hann sagdi: that ber til at ek hefi eigi sed enn thridia mann jafn virduligan sem thit Hildibrandur erud/ hann er liosari/ enn thu ert eigi ohardmanlegri/ oc spurt hefur Hilldibrandur at okiendur madur er hier kominn med god vapn/oc ek skyllda sea thitt sverd. Asmundur bad hann rada. Hann leit nu a/ oc maelti: hier fara vopnin eptir yfirsyn theirra er eigu; hitt er biartara ok gert betur/ enn eigi er that snarpara. Asmundur qvetz eigi that vita/ enn vita munt thu vilia thitt erendi. Hann qvad sva vera. Asmundur maelti: Seg sva haufdingium thinum/ at koma mun madur af hendi Hertuganna til holmstefnu. Nu reid Vauggr heim/ oc qvaddi Kong oc Hildibrand. Hann maelti: Hver svaur kan thu at seigia af radagiord Hertuganna. Vauggur seigir: theß er mier von at their flyi eigi holmstefnu. Hildibrandr maelti: tho eru their nu miog hardir/ edur velldur thvi sa enn okunni madur / eda med hverjum svip synditz thier hann? thu ert glaugtheckin. Vauggur seigir: hans yfir-

Hildebrand Huna Kämpen wilja weta om I kommen til then beståmde Enwiges Kampen? eller / vtan gensägelse / motstånd och fahra / låten följa det som igen öfrigit är? Hertogarna swara: Så är wår Egendom nu omkomen/ at litet är wärdt mista then/ emot goda Män. Asmund säjer: Hwij talen I så? Monde icke wara mehr nödigt at behålla thet / hwar af mindre igen är? Wägger såg vppå honom. Tå frågade Asmund: Hwij seer tu på mig så ofta? Han swarar: Thet kommer ther af/ at jag icke har sedt tridie mannen af lijka anseende / som I och Hildebrand ären; han är mehra hwijtlagder / men Tu är icke minder skarp och manlig: Hildebrand hafwer ock förspordt / at en obekant man är här ankommen med gode wapn; och skulle jag wilja see på dit swerd. Asmund sade / thet stode honom fritt. Han såg nu ther uppå / och sade: Här instämma wapnen med theras vpsyn och anseende / som them åga. Thet är blanckare och bättre giordt / men icke är thet skarpare. Asmund sade: thet kan jag icke weta; men tu lärer wilja weta vthslag på Tit erende. Han sade thet wore så. Asmund sade: Säg det till Edre Höfdingar/ at en Man skall komma på Hertigarnas wegnar til then beståmde Enwiges Kampen. Wägger red nu hem; therest han hälsar Konungen och Hildebrand; then ther frågar: Hwad swar kan Tu säga oß om Hertogarnas rådslag? Wägger sade: Thet är likast til förmoda/ at the intet vndandraga sig ståmningen till denna Kampen. Hildebrand sade: Tå äro the mycket hårdnackade; eller wäller thetta then obekante Mannen? af hwad kynne syntes han dig? Tu äst känne-spaker. Wägger sade: hans later och anseende är sådant/ at han är

regem, atque inclytum Hildibrandum Hunorum pugilem, id rescire velle: utrum malint duelli certamine litem super exactionibus discriminari, an sponte sua reliqvum quod fuerit census persolvere. Responderunt Duces, in tantum nunc imminutas ipsorum esse facultates, ut levior talium habenda sit jactura quam præstantium virorum. Hæcce subaudiens Asmundus, aliene id proloqvutum censuit. Nimirum ita existimare sese, majus operæ pretium esse exigua ut conserventur, utpotè qvarum jactura majoris esset momenti. Talia dicentem ipsum intuebatur Vauggurus. Quæsivit Asmundus, quæ tam crebri intuitus causa sit. Vauggurus, non alium Hildibrando vultus decore similiorem magis vidisse se ait; illum coloris candidi, hunc robustioris corporis; quin & inaudivisse Hildibrandum, quod in hancce regionem adventaverat vir quidam ignotus, arma secum ferens miræ bonitatis, ac verò percupere sese ipsius ut intueri liceat machæram. Asmundus ut cognosceret permisit. Ille cum probe lustrasset, machæram se recognoscere ait ejusdem notæ quam illa refert Hildibrandi, splendore alteri clarior, opusque magis elaboratum, quamvis non parilis acrimoniæ. Asmundus isthæc quidem se nescire dicebat, cæterum de negotio ipsius responsionem haud dubio exspectari. Ille, istud ipsum sese velle ait. Tunc Asmundus: principibus suis ea nunciaret, adfuturum modo virum, qui Ducum Saxoniæ causam in proximo duello defensurus sit. Sic Vauggurus domum perrexit, regique ut & Hildibrando cuncta isthæc enarrans. Sciscitabatur Hildibrandus, ecquidnam videretur Vaugguro de consilio quod captaverant Saxoniæ Duces. Ille persentiscere se ait, ipsos ad provocatorium duellum omninò adfuturos. Respondit Hildibrandus, obstinaces nunc admodum factos esse, idque illius sine dubio persvasionibus ignoti viri, de quo quid sentiendum sit, nunc sibi edicat Vaeggerus, utpote non mediocri sagacitate præditus. Vicissim Vauggurus, ea pollere ipsum prærogati-

yfirbragd er med thvi at hann er lakadur vel oc all likur ydur i augum / oc syndiz mier likligur til at vera muni ofurhugi / oc that sverd hefur hann er ek sa ecki jafnlikt thvi sem thu hefur / oc that hygg ek at or einum afli se borinn. Hilldibrandur maelti: mikit finz thier um thenna mann / aetlar thu eigi at mit sverd muni vera/ edur hann muni minn jafningi vera? Vauggr seigir: eigi veit ek hvort hann er thinn jafningi / hitt veit ek/at sa er berst vid hann at han kemur i tha raun/ at han er vist dugandi madur. Hilldibrandur maelti: Framarlega segiz thier fra. Oc nu laetur Hildibrandur einn af sinum kauppum rida til holmstefnu.

är wäl wäxt/ och alldeles lik Eder i ansichtet; syntes lijker ock at wara en frimodig man: Thet swerd såg jag honom hafwa/ at annat intet har jag sedt så jämnlijkt emot thet som Tu äger; ock menar jag thet är burit vthaf samma smediegn. Hildebrand sade: myket tyckes dig om thenna mannen: mennar Tu ock at hans swärd är jämngodt emot mit / eller at han är mig wuxin? Wäggur swarar. Icke wet jag huru wida han dukar vpp emot dig; men thet wet jag/ at then som slås med honom/ låter komma i then frestelse/ at han finner honom wara en dugande Man. Hildebrand sade: Berömligen talas om honom. Och låter nu Hildebrand en af sina kämpar rida till kämpe-platzsen.

VIII. CAP.

Holmstefnu.

OC nu er Asimundi sagt; oc nu bidur hann taka sinn hest oc sin herklaedi. Hertugar maela: vier biodum thier vort lid. Hann qvad / eirn skylldu einum i mot koma; hann ridur nu thangat sem holmstefnan skylldi vera. Oc nu riduz their at med brugdnum sverdum; ok et fyrsta haugg hio Asimundur hann sundur i midio / fleigdi sidan hlutonum ut a ana / oc rak tha fyrir haufudbae Kungs. Hann maelti: Seintt sackiz varum felaga at leysa thenna enn okunna mann. Sidan maelti madur eirn: Herra/ seigir sa/ ber mun kostur at sia hann er thar rekur eptir anni/ oc er nu i tveim hlutum. Hildibrandr maelti:

8. CAP.

Huru Kämpandet geck för sig.

NÄr thet blef för Asmund sagt / befaller han hämta sin häst och Wapenbonad. Hertogarne sade tå: Wi erbiudom tig wårt Krigzfolk; men han swarar / at En mot en mötas skulle; ridande så dijt therest platzsen war anordnad. Therest the rida nu emot hwarannan/ med dragna swerd. Och i första hugget högg honom Asmund midt af / kastande sedan halfworne vthi Ån / och låt them drifwas vthföre till Konungens Hofgård. Thet hände at Konungen sade: långsamt beflita sig wåre stallbröder at giöra sluth med thenna okände Mannen. Sedan swarade en annan: Herre / säger hann/ ther på see wij nogsamt prof/ huru thenne wråkes vthföre Åna / och är nu i twenne stycken delad. Hildebrand sade: förträfflig storhug-

rogativa, quod membrorum ei adsit pulcra aptitudo, oris lineamenta Hildibrando hero suo valdè similia referens, insuperque promtæ ut sibi videbatur audaciæ. Quin & machæram ipsum habere valdè persimilem illi quâ utitur suus herus Hildibrandus, adeò ut existimare fas sit, ex eadem officina ambarum fabricam prodiisse. Ibi Hildibrandus: magna utique de illo viro polliceri Vauggurum, ac verò jam percontarier sese, ecquidnam de sua ipsius sentiat machæra; an vel illum virum parili cum ipso se præstantiâ pollere existimet. Ille, haudquaquam istud se scire ait, an parilis ambo sint præstantiæ, istud verò non addubitare sese, quo minus qui adversarium eum habiturus sit, virum experiatur haud contemnendæ virtutis. Tunc Hildibrandus, præclaro utique elogio illum exornari virum. Deinceps satellitum unum ad duellum ablegavit Hildibrandus.

CAP. VIII.

Certamina.

QUÆ cum dicebantur Asmundo, equum sibi adduci jussit atque militaria arma. Duces subsidiarium militem sese una missuros offerunt. At verò Asmundus, id apprime decere ait, ut vir contra virum depugnet. Porrò ille ad condictum pugnæ locum adeqvitavit. Illic strictis gladiis ambo concurrunt. Ac primo ictu medium eum dissecuit Asmundus, partesque corporis deinceps in flumen projecit, quæ versus regiam arcem propellebantur. Sic comprobatum istud, nimium tunc tarde ablegari sodales alios in subsidium ignoti ejusdem viri. Postea non nemo Herum compellans, contemplarier illic hominem fluvialibus undis appulsum, membrisque corporis dissectum medium. Ibi Hildibrandus ait: cicatricum indicia illa osten-

maelti: aerit er theßi storhauggur/ ok skipiz nu tveir af vorum monnum oc leysit hann thvi skiotara af henndi. Their qvadu that ei mikit verk. Hilldibrandur maelti: vart gagn er that ef thit vinnit skiott sigur a honum. Oc annan dag eptir ridu their til vigvallar/ tveir moti Asmundi. Hann maelti: hier hafa berserkir fasen laug/ er tvò sverd koma imoti einu/ enn albúinn em ek at frelsa thetta vig vid yckur tvo. Theim thotti uvirdulict at standa tveir fyrir einum/ oc hioggu badir til hans. Enn hann bra fyrir sik skilldi/oc hio sinu hauggi hvorn theirra til bana; sidann reid han aptur til Hertoganna. Enn their geingu imot honum med fagnadi. Hann qvetz aetla at aptur hefdi unnitz thriu bu theim tilhanda/ i hans ferd. Tha maelti systir Hertuganna: eigi hafa villz varir draumar/um thessa mans qvámu. Hann sat nu thar i veg-micklum/ ok hlaut af theßu fraegd mickla. Thetta var nu sagt Hildibrandi/ oc hann maelti: ecki undur thicki mier thetta/ thoat eirn madur sigri tvo menn/ nu skal skipa fiorum monnum imoti honum. Kapparnir qvodu that audsaett at their mundu skipta honum i sundur i fiora stadi. Oc nu ridu their til vigvallarins/ med godum hialmum oc hwitum bryniumum oc hvaussum sverdum. Nu komu theßi tidendi fyrir Asmund oc Hertuga/ tha badu their at hann skylldi fara med jafnmaurgum monnum. Hann qvez eigi that vilia/ let that vaenst at einn
mún-

storhuggande Man är nu förhanden; och förordnes nu twenne af wåre Män at I des fortare gioren Eder honom qwitt. The sade thet wore ey stort werck. Sade ock Hildebrander: oß gagnar thet/ at I snarligen segren öfwer honom. Dagen ther efter rida the till Wahl-plåtsen/ twenne emot Asmund. Han sade: Här hafwa kämparne sälsam lag/ i det at twenne swerd koma emot ett. Men hel beredd är jag at stå bij uti denna kampen/ emot Eder bägge. Them tycktes oanständigt at stånda länger/ twenne emot en; och högge så både till honom. Men han satte skiölden för sig/ och högg hwarthera af them till dödz/ uti sitt hugg. Sedan red han åter/ til Hertogarna. Hwilke gingo honom emot/ med fägnad: Han sade sig nu förmoda/at twenne Byar åro them återwundne i thenna hans färd. Tå sade Hertogarnas syster: Wåre drömar hafwa intet slagit oß fehlt/ om thenne mannens ankomst. Och förblef han thär i mycken heder/ bekommande af thetta sitt förhållande/ stort beröm. När thetta blef sagt för Hildebrand/sade han: icke är thet under/at en man öfwerwinner twenne: Nu skole fyra män skickas emot honom. Kämparna sade thet wore en afgiord sak/ at sönderskifta honom i fyra dehlar. Och nu rijda the till kiämpeplatzen/ med goda hiälmar hwijta brynior och hwassa swärd. När nu thessa tidender komma för Asmund och Hertogarne/ tå begiärade the at han wille fara i följe med lijka många Männ. Han sade sig thet eij willja/ tyckte thet wara anständigast/at en måtte sändas enom till mötes/ men sade: mycket kosteligare är om fyra gårdar bekommas. Och litet ther efter funno the hwar annan. Asmund säger: thet är lått at se som mig ock tyckes/
Eder

ostentare furibundi illius pugilis opus, ac verò opus sic fore, ut bini emittantur satellites, qui ferocientem tanto citius supprimere valeant. Illi, haud æque magni momenti opus istud futurum dicebant. Hildibrandus, majorem exinde utilitatem percipi posse ait, siquidem celerioribus mediis eum devincere queant. Nec morati satellites bini die altero ad condictum pugnæ locum adequitarunt, contra Asmundum pugnaturi. Ille tunc joculari sermone fassus est, contremiscere meritò debere etiam fortissimum quemque pugilem, cum adversus duos pugnandum fuerit. Neque verò minus paratum sese certaminis discrimen etiam contra par illorum subire. Illi indignum rati geminatas suorum provocari vires, contra unius valorem viri, sicqve ambo hominem strictis gladiis adpetebant. Asmundus obtenso in adversum scuto tantisper ictus excepit, nec mora, suo ense ambos neci dedit prostratos. Isthoc peracto facinore, ad Ducalem domum perrexit. Illi adventum ejus gratulabundi exceperunt obviam. Asmundus affirmare non dubitavit, ita existimare sese quasi bina omnino municipalia isthac sua expeditione acquisita sint. Fassa tunc est Ducalis soror, haudquaquam vana sibi obtigisse somnia circa illius viri adventum. Dehinc gloriam nominis adsecutus Asmundus, in magna hominum fama & existimatione vixit. De illis quæ gesta erant cum inaudivisset Hildibrandus, haud admodum mirum istud sibi videri ait, quod unius virtute viri duo alii devicti sint, ac verò jam prodire debere quatuor alios qui contra illum depugnaturi erunt. Tunc vicissim pugiles jactitabant, levissimo sic negotio hominem illum in totidem quatuor frusta diminuendum fore. Sic illi ad pugnæ locum strenuè contendunt, galeis, loricis, atque ensibus probè muniti. Nunciabantur isthæc talia Asmundo atque Ducibus, qui, ut parilem hominum numerum ipse sibi adsociaret, eum commonefaciebant. Negabat Asmundus, idque apprime decere dixit, ut contra unicum unus prodeat, sed ornatus istud, si quaterna recuperentur castella. Nec mo-
ra,

mund i ſenn einum imoti/enn qvad mikit arnaz ef fiogur bu fengiz; oc thvi naeſt funduz their. Aſmundur maelir: thvi er audſaet at ec thickiz litils verdir/ oc thier ſkipiz fiörir imoti einum/ oc ecki mega that kappar heita/helldur ſafnadar menn. Their urdu akafa reidir vid ord hans/ oc ſottu at honum thegar. Enn that ſverd er hann bar/ beit brynior oc hialma jafnlict ſem naeſur/ oc eirdi ecki mans beinum ne holldi/ enn ſa reiddi til er ſterkan armlegg hafdi oc gott hiarta. Their fegnu ſtor ſar af honum/ oc ſkamt var imilli at hann drap tha fiora/ ok rak tha ut a ana med heſtunum. Nu friettir Hildibrandur thetta/ oc maelir: Er nu annat hvart at menn varir eru minni til herſkaps enn vier hugdun/ ellegar er ſa forgangs madur? Hann kallar tha til ſin fim hina grimmuſtu kappa/ oc qvad theim eigi ofaetlat thott their ſigrudu eirn mann. Their quaduz aetla at fara i hof hans dul/ oc gefa dyrum hrae hans; ſidan their ut. Enn er Aſmundur ſpyr thetta/ tha maelir hann: J dag aetla ec at vinna til bordhalz mier. Their qvoduz aetla ugga at hann mundi ofmikit aetla ſier/ enn qvoduz alla ſaemd honum at launa eiga. Sidan hittaz their/ oc baurduz thegar; Oc hio Aſinundur ſtort ok tidum/ oc lauk ſva/ at hann drap tha alla. Enn er Hildibrandur ſpyr thetta/ tha ſeigir hann: Seint dofnar hans hond/ oc ſkamt ſkal til at hann ſkal na at berjaz. Tha geriz i ſkalanum ymur mikill

Eder wara af litet wärde/ ſom ſtälla Eder fyra emot en/ och eij må J Kämpar heta; utan helldre ſammangaddade Männ. The wordo häfftigt wrede wid hans ord/ och ſökte till honom ſtraxt. Men det ſwerd ſom han bar bet på Pantzar och Hiälmarne/ lijka lätt ſom på näſwer; och ſkonade icke Manna ben eller kiött/ enär och then ſlog til ſom en ſtarkan arm=lägg hade/ och godt hiärta. Ty fingo the ſtora ſår af honom/och warade kort ſtund innom hwilken han drap the fyra; och wräkte them ſåledes ut på åna/ med theras håſtar. När Hildebrand förnimmer thetta/ ſäger han: Nu är antingen det wiſt/ at wåre Männ äre mindre til Örlog düglige än wij tänckte; eller är thenne Man en Kiämpe fram för andra? Han kallar då till ſig fem/ the grymmaſte kämpar/ och ſade/ them ey förmycken möda på ſig taga thereſt the wordo ſegrande öfwer en Mann. The ſade: at the achtade föra hans goda kläder och wapn in vti Af=Guda Templet/ och gifwa diurom hans döda lekamen; ſedan/ the uth. Enär Aſmund förſpörjer detta/ tå ſäger han: J dag årnar jag at winna nogot til mitt Tafel=håld. Hertogarne ſade ſig förnemligaſt fruchta/ at han månde förmycket taga ſig före; Men vthlåto ſig/ ther emot allan åhra honom till belöning wara plichtige. Sedan råkade theſſe hwarannan/ och ſlogos ſtraxt. Tå högg Aſmund ſtora hugg och offta; ock lycktades ſå/ at han drap them alla. Enär Hildebrand ſpörjer detta/ tå ſäger han: Omſider dofnar hans hand; och kort tijd eller betänkiande fordras ther till at han ſkall ock få tillfälle at ſlåß. Tå yppades i Salen et ſtort ſorl/ af kämpars gränjande/ ther öfwer/ at then ene Mannen ſkulle öfwergå ſå många Männ. Tå ſade Hildebrand:

ra, illi alterutris obviam facti ſunt. Ibi Aſmundus, rem indignam, ait, quaternos homines adverſus virum ſingularem emiſſos eſſe, nec verò pugilum iſtud certaminis eſſe, ſed conglobatæ manus. Hoc ſermone irritati animis ſubitaneâ ferociâ contra ipſum invehebantur. Cæterum machæra illa, quam portabat Aſmundus, loricas, galeasque æque facili ictu ac corticem ferire valida erat, tantoque magis humana oſſa artusque ſecatura, prout igitur lacertorum robore animique fortitudine valebat ipſe, fortius adactis ictibus irruentes viros probè depexuit. Nec longiore interpoſita mora quaternos illos proſtravit, unaque cum equis in flumen proximum diſturbavit. Iſthæc ubi Hildebrando denunciata ſunt, faſſus ipſe, aut ſuos minus opinione ſua certamini aptos fuiſſe, aut maximopere viribus præſtare illum quem habuerant adverſarium. Dehinc quinos ferociſſimos compellans pugiles, modicum utique facinus patraturos ait, unicum ſi devincere valeant adverſarium. Illi mox pollicebantur, ſpolia quæ reportaturi erant idoleo ſeſe dicaturos eſſe, devicti autem cadaver animalibus pabulo facturum. Hinc præcipites viam capeſcunt. Iſthæc talia cum innotuerant Aſmundo, faſſus ipſe: illuxiſſe utique diem quo opiparam cœnam mereri ſibi liceat. Illi viciſſim audacia nimia illum turgidum eſſe dicebant; adeoque fortunæ ſuæ propriæ fabrum meritò ſic exiſtere. Nec mora alterutris obviam progreſſi, pugnæ certamen ordiebantur. Aſmundus creberrimè ictus iterando dextera fortunæ ſorte, cunctos proſtravit. Nunciatum iſtud Hildibrando, qui infit: manum pugilis iſtius haud dubie infra breve tempus fatiſcere debere, ſed nec defuturos, qui pugnam contra ipſum ſuſtinere audeant. Subito hinc in domo oboriebatur clamor, frendentium præfurore pugilum, qui indignabantur unius hominis pollentiâ complures alios deprimi poſſe. Ibi conſultum fore ait Hildibrandus, ſenos ſuorum pugilum certaturos prodire, nec vanâ victoriâ cædem priorum ut ulciſcantur. Hinc delecti pugiles ad locum futuri certaminis properant. Simulac verò inno-

kill af grenion berserkianna/ er sa eirn madur skal ganga yfir sva marga menn. Tha maelti Hildibrandur: buitz nu sex varir menn/ oc maetti thier tha vinna tha fraegd at hefna varra manna. Sidan foru their til holms. Oc tha er Asmundur spurdi that/ biost hann skiott/ oc maelti: That sverd hefi ek/ at jafngott er at drepa med sex menn sem thria; oc sidan funduz their. Tha maelti kapparnir/ at hann skylldi laust lata sverdit ok gefaz upp. Hann sagdi/ that mun eigi at ohauggnum skilldi/ er ydur oc aerin naudsyn at hefna ydarra manna. Sidan baurduz their/ oc sottu hann fast. Hann kunni et sama lag a/at hauggva sverds egginni nu oc fyrr/ oc thot hann fengi sar/ tha linadi hann ecki sverdz hauggunum/ oc hio suma sundur i midio / oc sva lauk at hann drap tha alla/ oc for aptur til Hertuganna. Their giorduz fiolmennir er rikid vannz ae undir tha. Oc nu er i hvers mans husi umraeda um thenna kappa. Oc enn komu theßi tidendi fyrir Hildibrand/ oc maelti hann: Kyrt verdur nu tal vorra manna/ eda hvat er nu eptir? Herra/ sögdu their/ eptir eru sió oc tuttugu. Sva mun nu mega metaz hedan ifra at theßi enn okunni madur mun talid med storkauppum / oc sva bedr hann af seni vier munum hittaz verda; enn senda skal enn sio/ tha er leingi hafa i minni thionustu verit. Sidan bioggus their. Asmundi var sagt nu at ei mundi setu efni hans. Hann seigir: er that

brand: utrusten nu Eder sex af wåre Månn/ och mågen I/ tå winna then åhran/ at hämnas wåra Månns Död; Sedan foro the til Kämpe-platzen. Och när som Asmund thet förspörde/ beredde han sig hastigt/ och sade: thet swerd hafwer jag som lijka godt är at dräpa sex Månn ther med/ som twenne; Och sedan mötas the. Tå sade Kämparne/ at han skulle uppläta them Swerdet löst och gifwa sig. Han sade: thet sker eij så länge Skiölden är ohuggin/ och nu åligger Eder at hämnas Edra Månn. Sedan slogos the/ och sökte fast emot honom. Han kunde thet samma sätt at hugga med Swerdz äggen nu som förr/ och ändock han fick sår/ så förminskade han icke Swerdz huggen/ och högg somliga midt af; och så lycktades/ at han drap them alla/ och färdas så igen till Hertigarne. The blefwo nu förstärkte/ emedan rijket återwantz städze under them; Warande i hwars Mans huse rychtet om denna kämpen. Åter/ framkomma thessa tijdender för Hildebrand; ty sade han: lijtet warder nu tahlet på wåra Månn; eller hwad är nu igen? Herre/ sade the/ igen äro siu och tiugo. Här af/ sade han/ kan pröfwas/ at thenne främmande Mannen mon blifwa räknad ibland stora kämpar/ och så ställer han sig ann som wij bäde monom räka hwar annan. Men jag skall ännu sända Siu Män/ the ther länge hafwa i mine tienst warit. Sedan affärdades the. För Asmund war tå sagdt/ at eij mån emne wara för honom til förlijkning. Han säger: är thet tå en Måltijdz hållande/ om Siu gårdar bekommas? Sedan färdas han åstad/och kommo emot honom Siu Kämpar; tå säger Asmund: Hwarföre drifwer Hildebrand vth sina bußar/ och sitter sielf hemma/och äggi-

innotuerant talia Asmundo, ipse subitò se accinxit, fassusque est: machæram sibi adesse adeo bonam, quâ senos homines æque ac trinos prosternere unico labore sufficiat. Mox alterutris obviam facti sunt. Ibi pugiles Asmundum compellabant, ut gladio privatus, victas daret manus. Negavit ille se id facturum, quamdiu suus clypeus nondum secatus fuerit, quin & æmulis id maximopere incumbere dixit, ut suorum commilitonum mortem ulciscantur. Sic pugna incruduit. Illi, ictus validos Asmundo intentant, eumque arctius premunt. Asmundus ferrum alterutrinque vibrare potis erat; ac quamvis ictuum cicatrices exciperet plurimos, nec collabescebat ipse, quin alternos corpore medios percussit; donec cunctorum perfecta strage, retrò ad Ducalem aulam se recepit. Hisce facinoribus Ducalis accrevit potentia, simulque recuperabantur provinciæ pridem ipsis sublatæ. Intereà fama validissimi pugilis hujusce latè pervagabat. Ad Hildebrandum quoque nuncius perlatus est eorum quæ nuper gesta fuerant; ac infit is: sensim sic diminui numerum suorum; denique interesse sua ut illorum, qui residui sunt, habeatur ratio. Subindicant mox Hero suo, superesse adhuc pugiles viginti & septem. Ille vicissim: haud dubiè talium virorum robur suffecturum ait, adeoque ignotus ille pugil, in censum illorum numerandus fuerit qui mira fortitudine excellentes dicuntur; nec immeritò secum virium esse periculum facturum. Igitur è re fore, ut mittantur septem viri pugiles qui diutine ministerii istiusmodii officiis functi sunt. Atqui & ipsi ablegabantur. Dictum istud Asmundo, non omnino defuturam periclitandi denuò occasionem. Quibus ille respondit, prandii unius rem agitari, siquidem septeni ablegantur emissarii. Nec mora ipse itineri se accinxit, habuitque sibi obvios pugiles septem viros. Infit tunc Asmundus: indignam rem agere Hildebrandum qui suos contra sese concitat homines, ipse interea domi deses, emissariorum opera usurus Indignati magnopere hoc ipsius sermone viri, id haudquaquam honori Asmundi datum iri dicebant,

that tha eins snaedings halld ef naeduz sio bu. Sidan for hann / oc komu i motti honum sio kappar. Tha maelir Asimundur: fyrir hvi hleipir Hildibrandur ut monnum sinum / enn situr heima sialfur / oc etur a mik sina menni? Their reidduz miog vid ord hans / oc qvadu hann i aungva raun koma skolu at beriaz vid Hildibrand. Sidan baurduz their / oc hversu sem at ortiz / tha drap hann tha alla; sidan hratt hann theim ut a ana. Enn er Hildibrandur fra that / maelti hann: mycklu eru nu staerri atburdir ordnir enn vier meigum lata af hyggiaz; nu skolu at honum atta berserkir / thviat ongum varum er lift vid that ef eigi verda hefndir. Sidan greniudu their miog / oc bitu or skiolldum that er tok. Enn Asmundur var med Hertugunum / ok koma honum theßi tidendi / at enn muni kostur at beriaz. Tha maelti systir Hertuga: Saemd su er vier lietum er nu aull aptur komin / oc med meira maetti enn vier hofum adur haft: Asmundur seigir: enn skulum vier til haetta / thvi hann vill berserkiunum ut egna / enn eingi mattur er yfir theim / oc betra mundi at theirra rikdomur legdiz til var; thviat thier mistod rangliga. Sidan reid hann i mot theim: oc thegar their funduz / baurduz their / oc var sa fundur leingstur; enn sva lykur at hann drepur tha alla. Enn er Hildibrandur spurdi thetta / eiskrar hann miog / oc maelti: Sa madur er hamingiu drigur

äggiar på mig sina Månn? Wijd thessa hans ord bleswo the mycket wrede / sajande: honom intet skola komma i den frestelsen at få slås med Hildebrand. Sedan drabba the; och huru mehra tilbar så drap han them alla. Sedan wräkte han them vth på åna. Enär Hildebrand sporde thettå / sade han: Mycket större ting äre oß till förfång nu skedde / änn at wij måge lemna them vtan nogot bekymmer; Nu skola Atta Slagz-Kämpar honom emot; ty för ingen af the wäre är wärdt at lefwa så framt thetta eij warder hämnat. Sedan ryta de häfftigt / och beto stycken af sina Skiölder / så at thet tog ihop. Men Asmund war hos Hertigarne / och komma desse tidender för honom / at än war förelagdt at slåß. Tå sade Hertogarnas Syster: Then heder och wärde som wij mist hafwom / är nu all igenkommen / och med större mått änn wij tilförne haft hafwom. Asmund säger: Än skolom wij försöka oß; ty Hildebrand will än the grymma kämparna vthissa; Men ingen förmågo är hos them; och bätre mån wara at theras Egendom lägges till wår / förty J hafwen mist wäldsamligen. Sedan red han emot them / och strax the funnos / slogos the; och warade thenna träffning längst. Men så lycktas / at han dräper them alla. Enär Hildebrand sporde detta / förifrar han sig storligen / och sade: Thenne Mannen är Lyckodryger som icke myckenheten förslår emot. Nu skola emot honom the ellofwa som igen äro. Och när Asmund sporde thetta / tå gladdes han. Hertogarne sade. Nu wiljom wij skicka folck med dig / men tu ware theras anförare / och tå mån tu få segren; Men slås du icke allena med så många öfwermodige. Asmund swarar intet. Och kom afftonen / och Männerna få sig mat / och begifwa sig sedan at

cebant, ut cum Hildibrando pugnâ aliquandò decernere ipsi liceat. Hinc pugnæ certamen grave inchoant; fuitque is exitus, ut cuncti prostrati caderent, quorum corpora in præterlabentem alveum deinceps deturbavit Asmundus. Quæ cum Hildibrando nunciabantur, dedecus istud majoris esse operis dicebat, quam ut inultum id pati queat. Itaque octo pugiles adversus Asmundum emittendos esse, neque enim propriam vitæ existimationem magni quidquam habendam, isthæc nisi ulciscatur ignominia. Hoc dicto, frendescere pugiles, dentiumque morsibus scuta & galeos carpere cœperunt. Asmundus tunc apud Ducalem aulam aderat, adventabatque nuncius qui de futuri certaminis occasione edicebat. Ibi Ducalis soror effata: Recuperatum omninò, quod pridem amissum fuerat, decus pristinum, dicebat, imò cum gloriæ augmento maximo id vindicatum. Ad hæc Asmundus: certum sibi perstare ait, denuò aleam experiri, quandoquidem ferocia insanientes pugiles in campum iterum prodituri sunt. Atqui horum exiguas esse vires; adeoque convenientius istud, ut quas illi possident opes in Ducalis ærarii augmentum addantur, quippè iniquo modo hactenus spoliati. Hinc obviam illis obequitavit; cumque ad jactum perventum erat, vires periclitari alternè cœperunt, certamine satis prolixo, donec victoriam reportavit Asmundus, occisis hostibus. Isthæc dum inaudivit Hildibrandus, animo magnopere commovebatur, dixitque: virum illum comitem habere fortunam, nec facillime pati victas dare manus, utique multis impugnantibus cedere nescium; jam igitur undenos, qui adhuc supersunt, pugiles, contra ipsum prodituros. Hujusce quæ agitabatur rei nuncio, exhilaratus est Asmundus. Edicebant autem Duces; nunc conveniens esse ut una emittantur subsidiarii homines, quorum antesignanus erit Asmundus, haud dubiè sic victoriam reportaturus, nec enim decere istud, ut contra complures ferocientes viros unicus depugnet. Obticuit Asmundus. Cumque jam vesperasceret, peractis deinceps cœnæ parti-

ugur er ecki tigar manninergd i moti: Nu skolu at honum their ellefu sem ep⸗tir eru. Oc er Asmundur spyr thetta/ tha fagnadi hann. Hertugarnir mael⸗tu: Nu vilium vier skipa lidi med thier/ enn thu ver Foringinn/ oc mun thier tha sigraz/ enn thu berst eigi eirn vid sva marga ofurhuga. Asmundur svarar aungu; Oc kom aptann/ ok snaeda menn/ oc fara sidan at sofa. Asmun⸗dur dreimdi/ at konur stodu yfir honum med hervopnum/ ok maeltu: Hvat veit ottabragd thitt? thu ert actladur at vera forgangsmadur annara/ enn thu ot⸗taz ellefu menn: vier erum spadiser thi⸗nar/ oc skolum thier vorn veita/ moti monnum theim er thu att vid at reyna. Eptir thetta spratt hann upp oc bioft/ enn flestir lauttu hann. Sidan reid hann i moti kauppunum; Enn their thottuz rad hans i gaupnum eiga/ oc le⸗tu honum betur hennt at ganga a haun⸗dur Hilldibrands/ enn lataz. Hann qvad tha/ sier eigi ofalari til dauda enn their sem fyrr drap han/ oc qvad that audvitad at mikill mundi verda fraeg⸗darmunur eins oc ellefu. Sidan baur⸗duz their oc kringdu um hann; enn hann var torsottur oc festuz vapnin lit vid hann; enn sverd hans beit tha alt that sem fyrir vard oc that tok/ oc lauk sva at hann veitti theim aullum bana. Hertugarnir haufdu fylgt honnm/ oc qvadu hans afrek alldrei mundu fyrnaz; oc gerdiz that ord manna/ at hann mundi eigi undan vika/ thott sialfur Hil⸗dibrandr Huna Kappi kemi imoti honum/ er manna var fraegastur i thann tima.

at sofwa. Asmund drömde/ at nogra qwin⸗nor stodo öfwer honom med Krigz⸗wapn/ och sade: hwad bemerker din skalckachtiga fruchtan? Tu äst utsedder at wara anföra⸗re för andre Männ; men du rädes för ellof⸗wa Männ: Wij äro dina Spå⸗Gudin⸗nor/ och skolom dig beskydda emot the Männ som tu skall försökia. Effter thetta sprang han upp och beredde sig; men the fläste afrådde honom. Sedan red han emot kämparna; men them tycktes the hade hans lycko i sina händer/ och före⸗höllo honom thet bättre wara at gifwa sig i Hildebrands hand/ än mista lifwet. Han sade them wara eij mer frijkallade från dö⸗den än the/ som han drap tilförna/ och at thet wore stor åtskillnad på bedrif⸗ters beröm emellan en och ellofwa. Sedan slogos the; och omringade honom. Men han war swår at nappas med/och fäste wap⸗nen litet på honom; Men hans swerd bet på alt det som före war/ och hwad det tog; och lycktades så/ at han wardt allas theras baneman. Hertogarne hade fölgdt honom/ och sade: Hans Manlige giärnin⸗gar månde aldrig föråldras; war ok sagdt af månge Män/ at han månde eij undan wijka/ ändock sielfwer Hildebrand Huna kämpen komme emot honom/ som then tijden namnkunnogast och mäst berömder war af alle Män.

IX. CAP.

partibus, singuli dormitum abiverunt. Asmundus per noctis insomnium visus sibi est, adstantes prope seipsum mulierculas audire armis munitas, quæ adloquebantur eum dicentes: ecquidnam ipse rem dissimulando promoveat? quippè aliorum nuncupa-tus ipse antesignanus, immeritò formidet undenos adversarios. Nunc sese tutela-res adesse deas, quæ, propitiam opem adversus æmulos ejus præstare, clementes ve-lint. Hoc admonitus augurio Asmundus, subitò è strato suo exsiluit, sese ut pararet, quamvis plurium consilia à proposito eum dissvadebant. Deinceps contra pugiles adequitavit. Illis verò videbatur, fortunam ipsius jam manibus suis præhensam se tenere, admonebantque palam, rectius saluti suæ consulturum ipsum, si spontè Hil-debrando sese submittat, graviorem necem sic facilè evitaturus. Contra Asmun-dus dicebat: haud majori negotio interfici posse pugiles illos, quam priores alteri prostrati sunt; adjiciebat insuper: non inglorium fore certamen istud, quod singu-laris vir contra undecim æmulos sustinere ausus fuerit. Hinc pugna utrinque oc-cepta; atque accingebatur à compluribus Asmundus. Ille verò difficulter adiri po-terat, arma adversariorum neutiquam corpori suo admittens. Ipse autem machæ-ram vibrabat quaquaversum, secantem ictibus minimè fallacibus, eratque is certa-minis exitus, cuncti victricibus Asmundi armis ut prostrati jacerent. Asmundum, ita depugnantem, prosequuti fuerant Duces, qui gloriosa ejusdem facinora nullo un-quam tempore oblivioni peritura dicebant. Imò, communi hominum sermone pa-lam ferebatur, haudquaquam cessurum fore Asmundum, etiamsi Hildibrandus Hunorum pugil eximius contra ipsum proditurus fuerit, qui illo tempore celebra-tissimi nominis habebatur.

CAP. IX.

IX. CAP.
Fall Hilldibrandar.

OC er Hildibrandur fra thetta / at Kapparnir hans voro drepnir / tha kom a hann berserks gangur / oc sneritz thegar til ferdar / oc maelti: eigi skal that maelt / at ek haetta monnum minum ut / enn thori eigi sialfur at beriaz. Enn i vanstilli thessu sem a honum var / oc hann var a ferdina kominn / tha sa hann son sin / oc drap hann thegar. Sidan ok hann upp med anni Rin til mots vid Asmund; thann skiolld hafdi hann er a voru markadir menn / sva margir sem hann hafdi drepit. Enn er Asmundur spurdi thetta / tha biotz hann til mots vid hann. Enn thegar er their fundutz tha baurdutz their / oc voru flest hogg aerit stor. Enn er their haufdu leingi barizt af mikilli reidi / tha neytti Hilldibrandur afls / oc hio til Asmundar af aullu afli tveim haunndum / oc i thvi er sverd kom i hialminn / tha brast that sundur undir hialltinu / oc for brandurinn greniandi nidur i ana; enn hann var tha sar morgum sarum. Sidan qvad hann visur thessar.:

IX. CAP.
Hildebrand blifwer slagen.

OCh som Hildebrand sporde thetta / at hans Kämpar woro dräpne / tå kom på honom yhr-sinnigheten; han lagar sig strax till wägs / och sade: Eij skall thet sayas / at jag wågar mina Män åstad men törs sielfwer icke slåss. Och / som han nu i thenna wanwettighet stadder war / såg han sin Son i förwäg komande; och drap honom strax. Sedan färdas han uppföre Renströmmen / til mötes emot Asmund; På then Skiöld han hade / woro utmerckte så många Män som han hade dräpit. Enär Asmund spörde detta / då bereder han sig till at möta honom. Tå the ock strax wid anträffningen slogos / och woro flästa huggen träffeligen store. Sedan the så hade länge slagitz af mycken wrede / tå brukade Hildebrand sin styrkio / och högg till Asimund med allo macht / twehändes; och i thet samma / som swerdet kom emot hiälmen / sönderbrast thet under fästet / och for klingan med gny neder uti åna; Men han war tå sielf mycket sårad. Sedan qwad han thenna wiso.

Miog er vandgaett hve verda skal
Of borinn audrum at banordi /
Thit Drott of bar af Danmorku /
Enn mik sialfan af Swithiodu.
Tveir voru thar tyrvir giarnir Budla
Nauttar / nu er brotin annar;
Swa haufdu dvergar daudir smidat /
Sem

Mycket swårt är thet at gißa / ho bli skall
Till lycko buren / androm til bane.
Titt folk till lycko födt Tig af Danmark.
Men mig sielfwan från Swerjes rijke.
Tu swerd ther wore båsta / Budles åga;
Nu är thet ena brutit / i stycken.
Så

CAP. IX.
De casu Hildibrandi.

HOC cognito Hildibrandus, occisos esse pugiles ejus, statim, furore Martio percitus ipse, prælio sese accinxit, simul effatus: haudquaquam dicturos fore homines, quod ad dimicandum suos concitans pugiles extimesceret ipse certaminis aleam subire. Interea dum præcipiti hocce animi furore agitabatur Hildibrandus, filium fortè sibi obvium interfecit. Deinceps, adverso Rheni fluminis alveo provectus contra Asmundum perrexit. Scutum autem habuit cælatum picturis hominum, totidem quos ipse necaverat. De adventu ejus nunciatum Asmundo, qui nec segnis ad occurrendum se paravit. Sic ambo juncti certamen occipiunt, passimque ictus validissimos sibi mutuo inflixerunt. Ac verò, postquam diutinè iratis animis inter se contenderant, strenuè viribus suis usurus Hildebrandus, quantum pollebat, ipse, ambarum manuum juncta vi, adversus Asmundum ictum adegit; cumque galeam attingebat gladius subitò juxta capulum ruptus est, dum lamina sonorius perstrepera in fluentum proximum resiluit. Tunc Hildibrandus creberrima vulnera sibi inflicta habebat, tandemque carmen effatus fertur, hujusmodi argumenti.

Pronum neutiquam esse prædicere, quisnam nascendi sorte alterius occisor futurus sit. Sic hunc unum Danicâ prosapiâ genitum, sese ipsum Suedicâ gente satum. Binas omninò machæras Budlii quondam pretiosa extitisse cimelia; quarum nunc una disrupta erat. Eximia ist-

hæc

Sem eingi mun adur ne ſidan.
Stendur mier at hofdi hlif en brotna/
Eru thar taldir tiger hins attunda
Manna / theirra er ec at bana vard.
Liggur thar enn ſvaſi ſonr at hofdi
Eptir erfingi / er ek eiga gat;
Oviliandi alldurs ſyniade ec.
Bid ek thik brodir baenar einar:
Einar baenar eigi thu ſynia /
Mig ſkalltu veria vadum thinum /
Sem fiorsbani far annars mun.
Nu verd ec liggia lifs andvana.
Marki undadur thanz magna ſar.

Så hade dwergar dödе them ſmidit/
Som ingen Man giordt förr eller ſedan.
Står mig wijd hufwud ſkiöllden then brächte;
Äro ther tahlde tijo gånger åtta
Männ/ theras ſom jag är bane worden.
Ligger mig then käre Sonen i minnet/
Effterlåtne arfwingen ſom jag borde åga;
Owiljande ålldren jag ſielf honom ſönte.
Be'r jag tig Broder en bön allena:
En bön tu icke mig måſte wägra:
Mig ſkal du ſkyla med kläder tina/
Som lijfz-banar annars föga bewiſa.
Nu får jag ligga lijfz-anda löſer /
Merkelig tecknad med ſåren ſtora.

X. CAP.
Heimqvamu Aſmundar.

EPtir that do Hildibraadr Huna Kappi / oc gerdi Aſmundur virduliga leizlu hans oc hugdi tha illa ſinu verki; hann hitti tha ecki Hertugana/ oc for tha a than bae/ er modir hans atti oc Aſa en fagra Kongs Dottir. Tha aetlar madur at bidia hennar. Aſmundr qvad er hann kom i hallar dyrnar:

Litt vardi mig laga theirra
At mik manz einſkis ofyr qvaedi.
Tha er mik til Kappa kuru hun megir.
Atta

X. CAP.
Aſmunds Hemkomſt.

THereffter dog Hildebrand Huna Kämpen. Och giorde Aſmund effter honom en hederlig begrafning / beångrande tå ſin giärning; Han reſte tå icke till Hertogarna / vtan fårdas tå till ſitt möndernes godz/ ſom Aſa then fagra Kongz Dotteren/ ſatt uppå; hwilken/ en Man war ſinad att begiära. Aſmunder qwad / tå han kom i dörren för Salen:

Lijtet mig wårdar i dicht det föra/
At ingen man mig öfwergick i talet/
När ſom mig till Kämpe walde tärnig mången/
Otta

hæc opera extitiſſe Dædalicæ quondam artis, qualia antè hàc nec poſtmodum fabricata fuerant. Clypeum juxtà nunc ſpectari confractum, in quo decies octenæ virorum conſignatæ imagines, forti manu cæſorum. Gnatum ſic occubuiſſe percharum, bonorum paternorum hæredem; antè diem nefariè vitâ privatum. Nunc fratrem exorare, id ſupplici annuere velit, ſeque ipſum tegumento operiri ſuo; quamvis exemplo digladiantibus quamplurimis non uſitato. Sic inanime corpus jacere, vulneribus maximè lacerum.

CAP. X.
De reditu Aſmundi ad ſuos.

HISCE ſic geſtis, mortuus eſt Hildibrandus Hunorum pugil; cui Aſmundus funebria ſolenni more paravit, ſimul anteà factorum ſuorum ſummoperè pœnitens. Sed nec ad Ducalem aulam amplius reverſus eſt Aſmundus, tantummodo ad prædium illud quod ſuæ olim matris fuerat poſſeſſio, itidemque Æſæ regiæ virginis pulcherrimæ nunc ſedes; Quam procus quidam ſponſam ſibi eo tempore expetebat. Ac verò, ingreſſus aulæ limen Aſmundus poëtico more in hanc ſententiam proloquutus fertur: *Haud omninò curæ ſibi eſſe id edicere, an quenquam ſe ipſo magis diſertum habuerit. Cæterum pugilem ſe factum per ſortitionem non unam, idque octenis vicibus cum Joſuri regnum defendendum erat.* *Vir*

Atta sinnum fyrir Josurs riki.
Bordust eirn vid eirn /
Enn endur vid two;
Fimm oc fiora
Fletmenninga.
Sex oc vid sio
Senn a velle.
Eirn ec vid atta
Tho ec enn lifi.
Tha hvarfladi hugur i briosti.
Er menn ellefu
Ofurkapp budu;
Adur mier i svefni
Saugdu Disur
At ek hiorleck thann heya skylldi.
Tha kom en harri Hildibrandr
Huna Kappi /
Hann var mier omakur.
Oc ec markada
Medan a hanum.
Herkumbl hardlig
Fyrir hialm nedan.

Otta gånger för Josurs rijke.
Slåß en med en
Sanin mot twå;
Fem. och fyra
Månner lata.
Sex ock mot siu /
På en tijd i marken.
En jag mot otta;
Doch jag än lefwer.
Tå blef ostadigt
Mod i bröstet /
När Män ellofwa
Öfwerkamp bödo.
Förr ånn mig i sömnen
Sade Gudinnor:
At jag Swärds=leken
Ingå trygdt skulle.
Tå kom then höge
Hildebrand/Huna Kämpen; Han war beswärlig
Mig/ och jag vthsatte
Medlertid på honom
Strids mercken (Sår) hårdeligen
Nedan för Hiälmen.

Eptir that faugnudu menn honum vel/ oc var hann kalladr Asmundur Kappabani. Kongs Dottir bad hann af sier reidi / thott hun hefdi verit tilstilli um thetta / oc liet vorkun vid sig / enn liet mikit atqvaedi fylgt hafa vopnum; Enn thott hann hefdi reidz henni / tha mintiz hann astar hennar / oc gerdi brudkaup sitt / oc geck at eiga Asu hina fogru / enn drap thann er hennar hafdi bedit / oc er sa eigi nefndur. Sidan giordiz Asmundur Kappabani vidfraegur oc nafnkunnugur madur.

Oc lykur hier theßari Sogu.

Sedermera blef han af alla wål undfägnader / och wardt han kallader Asmund Kämpars bane. Kongz Dotren afbad hans wrede/ fast hon detta anstält/ förehållandes at han skulle warkunna sig öfwer henne/med föregifwande/at mycket berodde på then art som följdt hade Swerdet; Men/ än tå han war blefwen wred emot henne / påminte han sig kiärleken till henne och giorde sitt Bröllop/ då han gick at åga Åsa then skiöna; Men drap then/ som till henne hade frijat; och är then icke nämnder. Sedan blef Asmund Kämparsbane en wijda beromd och namnkunnig Mann.

Och slutes här thenne Saga.

Vir virum contra pugnet, nec contra duos, quinque pluresque, sex septemve patenti in campo. Unicus ego etiamsi contra octo, adhuc tamen superstes.

Vacillabat tunc animus, cum undeni viri ad pugnam provocabant. Atqui in somnio prædicebant mihi Deæ, quod istius certaminis ipse victor futurus essem. Tunc ferox accessit Hildibrandus Hunorum pugil; qui negotium facessebat. Sed & ipsum Bellonæ notulis probè signabam, infra galeæ oram.

Vixit deinceps Asmundus in famâ & existimatione hominum, fuitque peculiari nomine nuncupatus Kappabanius, sive pugilum occisor. Atqui regia virgo animum ipsius mitigare studuit, ipsa quamvis tantorum motuum effectrix; hunc sibi nunc propitium conciliare ac vel machæræ istius adeo insignes virtutes collaudare. Cæterum Asmundus, quamvis stimulante animum suum ira, memor tamen amoris hactenus sibi pignerati, stipulatas sibi nuptias cum regia virgine adimplere maluit, duxitque sibi uxorem Asam, pulcritudinis gloriâ eximiam fœminam; Rivalem autem infestum necavit; ignoti quisquis is fuit nominis. Deinceps laudes virtutesque Asmundi Kappabanii latè per orbem succreverunt.



Obſervanda.

RErum geſtarum telam, hiſtoria hæc, ab iſto auſpicatur Budlio; ipſum comendans, â robore bellandique promptitudine, opulentiâ, ac cœterarum præſtantiâ rerum: Quis ille demùm fuerit, noviſſe noſtra intererit. At verò Budlii, vel Butlii, non infrequens occurrit mentio, apud Danicos paſſim ſcriptores. Et imprimis in floridiſſimo illo Viti Beringii opere, quod jure meritoquè ſuo Florus Danicus inſcribitur, Butlii cujusdam ætas ad Annum Chriſti 346. refertur: Qui quidem, *Nepote Jarmerico è pedore carceris redeunte, non invitus aut reluctans animo, regnum depoſuiſſe* fertur; & mox: *Utquè teſtaretur, non hanc ſegnitiem fuiſſe, ſed pacem, condito bonâ fide ferro, in portu, & velut ad anchoram, qvidqvid reliqvum ſuperfuit vitæ, nil à Natura deſiderans, nil Naturæ debens, leni ſilentio tranſegit, & nullam reliquit Fortunæ in ſe peccandi poteſtatem.* Uti verba ſunt Cl. Viti. Suecorum autem hic, ejusdem cognominis Rex, fruſtra quæſitus, ignotus apud poſteros manſiſſet; ni beneficio hiſtoriæ hujus membranaceæ, ſeu fido præcone, inclaruiſſet. Imò verò ſub *Budlii*, *Schioldii*, *Iggonis* atquè *Hilmeri*, Poëticis adpellationibus & Epithetis, aut Synonymorum id genus larvis, deliteſcentia interdum vera nomina deprehendes. Quin &, nomina ad lubitum ſuæ dialectûs detorquere, genti unicuique, Scandiotis præcipuè, adeò uſitatum ut ubiqvè obvium. *Botbvildi*, Svecorum cujusdam regis, mentionem injicere placuit Johanni M. Hiſtoriæ ſuæ Lib. II. c. 31. Quem, *nobilitate illuſtrem, animiquè & corporis dotibus conſpicuum, prudentiâ & militari fortitudine nulli ſecundum*, deprædicat, *ſi pares ſuæ fortunæ ac Majeſtati conſultores aſſecutus fuiſſet.* Porrò, variis poſtquam jactatum caſibus, hoſtiumquè impetitum irruptionibus, enarravit idem ſcriptor, ita pergit. *Erectis velis ſe ad Curetes fugitivo ſimilis recepit; undè tandem pacato in melius regno reverſus eſt, & tunc ſanioribus vſus conſiliis, multa conatus eſt in ſtatum meliorem reducere. Sed fatorum neceſſitati ſuccumbens, prius in mortem conceſſit, quam videre potuit ſuam piam intentionem tam deſyderatum finem attigiſſe.* Cum hoc, ut commune qvid habeant acta fataliſquè exitus Budlii noſtri, equidem haut video cur affirmaverim. Quidqvid ſit, regibus, heîc olim, minorum gentium, nec temere accenſendum volunt verba: Han ried ſirir Swithiodu. Undè, ſummâ cum poteſtate Svioniæ imperitaſſe ipſum, non obſcure elicitur; in ipſis qvinimò Sveciæ & Mannaheimiæ penetralibus, ſedem aulamquè regalem, ſeu Birkæ ſeu Sigtunis, tum fixam habuiſſe neceſſum erat, ſiquidem Legatis ipſius, Hildibrandum nepotem ad regem ejusdem nominis, educationis cauſſâ, in Hunalandiam deducentibus, per oſtia lacus Meleri propè Agnafitiam iter faciundum erat; in cujus etiam viciniâ hoſpitatu fuiſſe memorantur c. 5. p. 11. Fidem itaquè derogare bonis noſtratium ac ſinceræ alioquin vetuſtatis annalibus, livor eſſet, quatenus ſubminiſtrant noſcenda. Quin potius gratulandum ſi quando ſcriptoribus idem eſt concentus, in recenſendis regum nominibus, â remotiſſimâ jam indè memoria heic ſceptra olim tenentium; Quanta enim tum deniquè evidentia, quanta dignitas, quantaque majeſtas atque lumen Hiſtoriæ Patriæ affulgeret? quippè parum ſepultæ diſtaret inertiæ celata virtus ipſorum, ni, ſparſa ita folia legendo, intermoritura aliàs nomina vindicaremus. Sudabit propediem ſub prælo **Attartolud**/ hoc eſt, ſeries regum Sveonum genealogica, opus b. m. parentis mei poſthumum; in qvo, non tantum fidam viri operam probabis, in repetenda eorum memoriâ regum, qvi longâ ſerie acceptum in poſteros tranſtulere Diadema; ſicuti de ſceptro à Vulcano fabricato atque Agamemnoni communicato comemorat Homerus Iliad. B. Sed & tumulorum inibi ſepulcralium auctoritas, Cipporum, ſtelarumque vetuſtas; Inſignium quoque, vel Sigillorum, indubitata teſtimonia, favorem Lectoris invitabunt? Sunt nobis & Epigrammata Regum laudes pleno ore concinentia; ordine tametſi, ut videri poſſit, haut ita juſtè ſervato, in limine forſitan Cantilenæ, utpote depromtæ ab ipſo, Juvene tùm, nec adeò veritatis antiqvariæ myſticis imbuto ſacris, ut

postmodum antiqua volvens monumenta virorum, explicuit egregiè, comprobavit. Sed & ista suo loco. Intereà, Budlii Regis in ætatem, pro re nata, tantundem inquisivisse contenti simus. Est autem Tabulæ ejusdem Genealogicæ hujuscemodi dispositio.

BUDLIUS Rex Swioniæ, cui Regina conjux *Hildis*. ab Alfuro D. R. cæsus. c. 3.	HILDIBRANDUS Senior; præpotens ille Hunorum Pugil, apud quem educabatur nepos ex filio. c. 2.	ALFURUS Danorum Rex ab *Hildibrando* pugile Hunico, materni avi Budlii, necis vindictam prosequente, cæsus. c. 4.
HILDURIS Filia, quæ primum *Helgoni* Hunico denupsit, c. 2. postea *Akoni* Dano maritata. c. 3.	HELGO Rex, gener *Budlii* Regis, accepta in matrimonium *Hilduri*.	ASA Cognomine pulcra, *Asmundi* heróis conjux facta. c. ult:
	HILDIBRANDUS Junior, Hunorum pugil c. 2. a fratre peremptus.	
1. HILDIBRANDUS Hunorum Pugil, in monomachia ab *Asmundo* fratre uterino lethali vulnere percussus exstinguitur. c. 9.	2. ASMUNDUS *Akonis* filius fratricida ille, dictus Kappabanius.	

CAP. II. p. 5.

Hunalandi. Facilè crediderim, vel unâ pluviâ, ut solet dici, tot fungos vix enascier, quot sese passim ingerant Hunniæ aut Hunalandiæ nomina, veterum apud auctores historiarum. In describenda verò antiquâ Hunniâ insignem navavit operam Salanus, Not. in Eg. & Asm. hist. p. 90. seqq. terminos ipsi assignans amplissimos, ad utrumque scil. Ponti, sive Bothnici sinûs latus, & præsertim occidentale. Hunnos quinimò ex testimonio scriptorum quorundam, in Finnorum vicinia collocans, adducendo verba Ammiani Marcellini, qui glacialis eos Oceani accolas facit, lib. suo 31. Porrò, de vi vocis nec mihi cum iis res est, qui, ut Anonym. in descriptione Norvegiæ, Islandiæ & Grönlandiæ, ad calcem MSCti, Hunnos quasi canes, expressè dictos indicant. Mitto etiam eos, qui Hunnos, quo ad loqvelam, immanem ac terribilem vultum, mores atque originem execrandam, Mythologicè fortassis, describunt; uti Jornandes c. 24. Cumque ipsius mente egregiè concinens historiæ Sturlaugi laboriosi cap. 15. 16. 17. Qui de isthac se gente gloriaverit fatum sua sibi habeat bellaria. Quin potius audiat, cui volupe est, Antiquo de Hunnorum nomine differentem egregiè Atlant. T. II: itemque pro gentis Hunicæ cum Scandianis nostris affinitate quadam desudantem Cl. Lundium notis in LL. Westgoth. pag. 144. Quidquid sit, juvabit nihilominus insignis viri Thormodi Thorfæi adducere verba, ex historiæ ipsius Norvagicæ part. 1. L. 10. c. 21. nimirum adstruentis, eos, *postquam satis in Romano imperio debacchati fuerant, primo ad Germaniam consedisse, in loco, hodiè, Hunorum recessu dicto, Germanicè* Hundruch; *quos, rigore sermonis, Germanos esse Irenicus affirmavit.* Pluribus deinceps argumentis cluens ita pergit. *Auctor Historiæ Diterici de Berna, dum Attilam, Regem Osantricem fugientem, pervenisse tradit ad saltum qui est inter Daniam & Hunalandiam, profectò hanc eandem sylvam intelligit.* Et quibusdam interjectis, de Sigurdo Fafnericida, paternæ cædis vindictam prosequente, commemorans

 hæcce

hæcce adfert: *Nam & iidem hostes, qui Hunniam patri ejus, iidem simul Franciam una cum vitâ eripuerunt; ideoque in Franciam, ubi fortè habitarunt persequendi. Volsungus enim & ejus successores ubique Franciæ Reges audiunt; ita eos ambabus Eddis, Sæmundi Snorriique, appellantibus, ut & Codice Flat. pag. 119. & seqq. qui tamen in historia propria Hunalandiæ seu Huniæ Reges fuisse traduntur. Sæpius etiam Sigurdus ille Fafnericida, Volsungi nepos,* **Hunske Könunge** / *hoc est Hunicus Rex appellatur.* Atqui Doctissimus ille Thormodus, in sequentibus, ex historicâ Norna-Gesti relatione, ut in præmissis ex Cluverio, Franciam Rheno flumine terminatam, situ suo amplissimum spatium inde ad Albim usque occupasse, dum ait; adstipulantem sententiæ suæ habet historiam Kappabanii nostri, capite 9. de Rheno flumine ita perhibentem: **Sidan ok han upp med Ani Rin.** Nempe, Hildibrandum *Hunorum* pugilem adverso Rheni fluminis alveo provectum, contra Asmundum perrexisse. In cujus fluenti etiam proximo depugnatum fuisse ex eodem cap. liquet. Adde, quod Regiam *Hunniæ* arcem alluisse quoqve fluentum istud, caput 8. pluribus innuat.

CAP. V. p. 10.

Leadnar Hringum Gulls till Axlar, h. e. *aureis monilibus humeros tenus accincta erant brachia.* Est quippe **Gullhringur** aureus circulus, armillam æquè ac annulum denotans. Quos inter, usum quoad varium, & hoc discriminis interlucere in professo est; Utique annuli, qui digitis inducebantur, communissimè **Fingurgull** dicti, seu *aurum digitale.* Quin etiam ornatus non tantum caussâ gestati, sed propter amuleticam scilicet quandam virtutem, quæ eis inesse vulgò credebatur. Cujusmodi in Regii Antiquitatum Archivi peculio, bini asservantur; literis, ut ita dicam, gracillentis, quas Longobardicas nuncupant, hancce inscriptionem, limbo inverso exaratam gerentes: BURO BERTO BERIORA. Nimirum: BOREÆ ità, aut BOREADUM, Attauorum ac Gentis conditorum genios, aut Deastros, invocando tutelares, præsenti, credere fas sit, velut numine, morbos aut intentata mala propulsuros se autumabant, vel etiam illatis vulneribus egregiè tùm mederi se posse, aut cruorem sistere arbitrati sunt Exteriori verò in limbo exhibentur verba JASPAR, aut CASPAR, MELCHIOR & BALTHASAR; Regum trium sive Magorum nomina forsitàn opifera eò venerantes, pro averruncando qvolibet damno; De qua pollentiâ, sibi gratulatur vulgus Islandorum, in libro vanissimo MSCto, ludibricarum superstitionum, dicto **Swart-Konstboken** / i. e. artis necromanticæ. His accedat de fabuloso Gygis annulo quicquid memoratur apud Platon. de Rep. l. 2. & ex eo Cic. Off. l. 3. Similia perhibentibus nostratium historiis priscis; Et imprimis hist. Thialar Jons. c. 13. Quicunque annulum talem, superstitiosè credulus, gestaverit, invisibilem obambulaturum illum quidem; Vel, ut verba alibi se habent: **So var thad med margum naturum / so valla matti sa madur farast er a hielt / edur thad hafde:** *nequaquam male periturum virum, istud aurum tenentem.* Cujus etiam possessores exstitere Attavi materni. Item c. 23. **oc ma theim ecki neit ovart koma er hann hefur.** qui illo gaudebat, huic nil *inopinati metuendum.* Add. c. 14. Vid. Hist. Halfdani **Brånu-Fostras.**

Annulos Græci φαρμακίδας & γεγοητευμένους, Arabes Talisman, appellârunt, tales, quos qui gestaret, non solum perpetuò eum victorem & ab omni veneno tutum fore; sed etiam cujuscunque vellet amorem sibi conciliare, malos genios pellere, morbis mederi, & multa alia præstare, impudenter asserebant. Vid. Hoffmannum voce Annuli p. 227. & de fatidicis, Aristophanis in Pluto sonant versus:

Οὐδὲν προτιμῶ σου, φορῶ γὰρ πριάμενος
Τὸν δακτύλιον τόνδε παρ' Εὐδάμου δραχμῆς
Non facio te hujus quando gesto hunc Annulum,
Preciô drachmæ mercatus ipsum ab Eudamo. In-

Inter Regii verò Antiquitatum Archivi Cimelia pulcerrime emicat decuplus ille annulus, seu Armilla, cujus heic figuram expressam ad amussim subjungimus.



Constat, ille circulus grandior, auro totus viliori, dicto Krongull/ auro coron. cui novem alios, purioris utique auri atque defœcati, inductos cernere est, per gyrum tortos aut circumflexos, formæ disparis. Totus hicce apparatus cultusque, qualis quantusve est, ponderis est ducatorum seu aureorum, centum quinquaginta & novem; in parœcia Sudermanniæ, Skyllinge dicta, ad litus Bamelen lacûs, anno hujus seculi ineunte, auspicato sidere repertus â paupere quodam ruricola; cui sua quidem portio ternaria, Hittare=Löhn/ ex indultu clementissimo constitutionis Regiæ de Anno 1684, cessit; scilicet, thalerorum quingentorum sexaginta octo cupreorum præmio, satisfactum viro. Majori autem cum Patriæ antiquitatis fœnore, lumine ac incremento, in augmentum Regii Antiq. Archivi, hæc accessio data est. Nihil sanè frequentius in historiis priscis occurrit, mentione annulorum; utpotè qui nostri temporis usum excedunt, antecedunt nostrates, præcellunt eis longè. Hoc præsertim inclarescentes nomine: Hringur Annulo, Bauge incurvatus, & annuli in modum tortus, sivè circuli torti, στρεπτοὶ uti loquitur A: Gellius l. 2. c. 11. & in notis Thysius ad §. 8.9. Quâ verò æquiori hunc nostrum

ſtrum appellatione nuncupaverim, ac vocis *Armillæ?* Profectò, Armillæ â brachiis antiquitùs dependere ſolitæ; de cujus vi vocis inſignis Feſti locus: *Armillas ex auro quas viri militares ab Imperatoribus donati gerunt, dictas eſſe exiſtimant: quòd antiqui humeros cum brachiis armos vocabant.* Quinimò *Brachialia fuiſſe vocata Livio lib. 37. c. 7. conſtat. Undè & corruptè inter ornamenta mulierum BRACELLETTÆ appellantur.* Donatos Armillis, ut chongiariis, fuiſſe ſtrenuos bellatores, ob ingentem fortitudinem, teſtimonium Feſti eſt. Cui quidem robur addit Saxo Gram. hiſt. ſuæ Danicæ libro III. §. 50. de Rege Rorico Slungvanbauge, hoc eſt, armillæ projectore, ita referens; *Tam probroſam Danicæ cunctationis infamiam prima Ubbonis magnanimitas repulit. Præſtabat etenim corpore, incantandi artibus pollens. Huic quoque de induſtria certaminis præmium perquirenti, Rex Armillas ſpopondit. Tum ille: quam, inquit, promiſſo fidem deferam, cum ipſe pignus in manibus habeas, nec ſub alienâ munus cuſtodiâ deponas? Præſto ſit, cui pignoris depoſitum credas, ne promiſſum retractandi fas ſit. Accendit enim pugilum animos irrevocabilis præmii certitudo. Quod eum profectò per ludibrium dixiſſe conſtabat, quem in propulſandam patriæ contumeliam ſola virtus armaverat. Quem Roricus auri cupidine captum ratus, ne præter regiam conſuetudinem revocaturus donum, aut promiſſum reſciſſurus videretur, ut erat in navigio collocatus, Armillas ingenti excuſſas jactu petitori porrigere ſtatuit. Sed conatum ejus fefellit interſtitii magnitudo. Armillæ enim languido, ac parum vegeto motu, citra deſtinatum locum collapſæ, fluctibus interceptæ ſunt, undè Rorico Slyngebond* (rectiùs Slungvanböge) *inolevit agnomen. Quæ res Ubboni magno virtutis indicio fuit. Neque enim eum obrutæ mercedis damnum audaci mentis propoſito exuit, ne virtutem avaritiæ ſtipendiis obnoxiam feciſſe videretur. Igitur avidè petito certamine.* Et quæ præterea. At verò morem hunc Populo quem reſpicit Arctos, ob martia ità tentamina remunerarier, communem fuiſſe cum aliis, ex verbis Prudentii liquet, in hymno Emeterii & Chelidonii Calagurritanorum v. 64.

Ite, Signorum Magiſtri: & vos Tribuni abſiſtite,

Aureos auferte Torques, ſauciorum præmia.

Inter virtutum itaque præmia, heîc pari paſſu ambulant Torques ſeu monile, Gothis *menia-gripr* dicti; & Armillæ. Prout de eis etiam teſtimonium Simonis Dunelmenſis Hiſtorici Angli ad annum MXL. tale eſt: *Quorum*, ait, *unusquisque habebat duas in ſuis brachiis aureas armillas, ſedecim uncias pendentes.* De valore profectò armillarum vario ſeu pondere apud Boreales nos edocent veterum hiſtorica. Utpotè, Gotrici Regis Gothorum hiſtoria cap. 7. p. 33. commemorat: Vikarum Regem in Agder Norvagiæ, filium illum Haraldi, à provinciâ cui præfuit cognominati **Hin Egdſka/** Gotrici regis ſynchronum, Heroum ſuorum Principi ac regionis defenſori, **Landwarnarmadurin/** Starkathero, inter plurima dona, etiam Armillam, trium librarum ponderis, obtuliſſe. Nec illiberalem expertus Heroa, utpote qui, beneficium in ſe collatum, inſulâ Thrumâ regi conceſſâ, penſavit. Verùm enimverò cum iſtâ egregiè in comparationem evehi potis eſſet noſtra, Sudirmanniæ reperta; Nî libras ſaltèm binas cum ſemiunciis ſuprà decem penderet; tamen ut diximus, aureorum CLIX. eſt. Profectò, haud ſpernendi pretii extitiſſe Armillas aut annulos antiquos, par eſt credere, ſiquidem eximio ut plurimum munere compenſabantur. Refurus ille munificus, **Stenke-Refr/** Annulum, quem à Gotrico Rege obtinuit, Anglorum Regi Ellæ dicavit; à Rege reciproco munere, navi ac auro honoratus, uti memorat Hiſtoriæ Gotrici caput. 9 Specie quoque ac formâ ad noſtrum quàm proximè acceſſiſſe veteres illos annulos, teſtantur paſſim hiſtoriarum monumenta. De Annulo quodam vel Armillâ, hiſtoria Torſtani **Wdar Magns** c. 2. **Hann war i ſundur tekin i nyu ſtodum** h. e. *in novem ille partes dirimi poterat.* Pariter hiſtoria Thialar Jons c. 4. commemorat: Ericum, Regis Vallandiæ filium, ingreſſum Thialar iſtius Jonæ cubiculum, ſuprà ſpondam appenſum conſpexiſſe annulum,

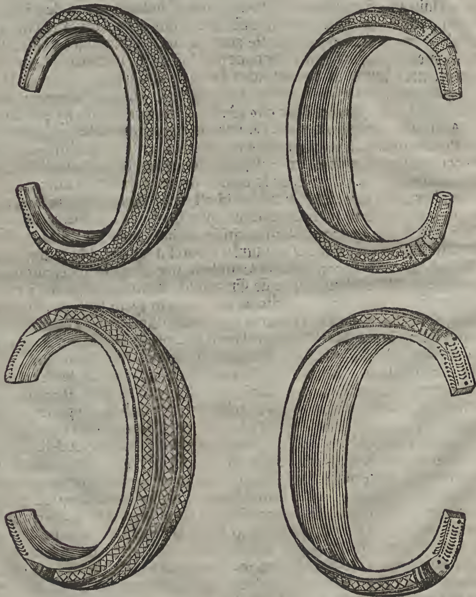
hoc

hoc eſt Armillam auream, novem conſtantem partibus, hinc nimirum auro nitidiſſimo reſplendentem, hinc obryzzo rutilantem, pretioſiſſimum utique cimelium; uti verba habent: Eirikur tok ofan hringen och ſa hann war i niu hlutum / i ſumum ſtodum rautt gull / ſumum hyſe gull. Ecki thottiſt hann ſied hafa jafngodan grip. Huic vero peculiaris adpellatio nominis Gramur indita erat, unum idemque notans ac Hugar-Angur/ id eſt, animi ægritudo; qvippe non levem ſollicitudinem vexaſſe virum, adeo ſollertis artificii fabrum, creditum fuit. Quinimo epitheto Drupner nuncupatus, quoniam, ſi Diis placet, nona qualibet nocte parilis bonitatis unus ab ipſo deſtillaret, quemadmodum perhibet hiſtoria loco citato. Eirn er Hringur Gram / oc dripur af honom niundu hworju nott / Gullhringur hans jafnwege. At vero inſignis adeo fabulæ, allegoricæ dixerim locutionis, ortum & occaſionem dat Edda Islandorum Sturleſonii, Mythologia 43. commemorans Odinum, funus Balderi Aſiatici omni honore ac opulentia proſequentem, etiam in rogum conjeciſſe Annulum quendam Drupner / cui octo valore pares, nona quavis nocte accreverint. Odin lagdi a balid Gullhring than er Draupnir heitir: honum filgdi ſidan ſu nattura / at hina niundu hwerja nott drupu af honum atta hringar jafngofger. Scilicet: *Odinus annulum aureum qui Drupner dicitur rogo impoſuit. Cui hæc deinceps adjecta eſt natura, ut nona qualibet nocte octo ab illo deſtillarent annuli, ipſi pondere pares.* A verbis & interpretatione Cl. Bartholini ne recedam.

Pretio atque affectioni annulorum quantum tribuerint olim, ex ſuperſtitioſo eorum cultu pateſcit. Eximiè his lucem fœneratur Hiſtoria Sorlii hin Sterckas/ ſivè robuſti, c. 4. Ubi, inter ſplendida munera queis Sorlium mactabat Mana mulier, filia Centauri Járnhös/ id eſt ferrei cranii, relicta Skrymneri Cyclopis; etiam annuli mentio injicitur, in partes novem diſtractilis; cujus quidem præclaram hanc virtutem extitiſſe, opinio erat. Oc mälti Mana: Ber thu thennan hring a thier / oc muntu hworki a ſio ne landi willaſt meiga. Et faſſa eſt Mana: Hanc tu geſtato Armillam, nec terra marive errabundus „ futurus eris. His addantur quæ de Erfdagull / auro hæreditario, a majoribus transmiſſo atque religiosè culto ac cuſtodito in ſpem lautioris incrementi opum, agit Stephanius in Saxonem: quod etiam Att-gripi dicebatur, i. e. Attavorum Cimelium. Sic, liberi Auskeraudar, terræ Giganteæ Regis, jure hæreditario a parente relictum accepere Annulum ſive Armillam, magni profecto æſtimatam. Adeamus hiſtoriam Rolfonis Daniæ, & Attisli Sveoniæ, Regum c. 23. referentem: Attislum nimirum Speciæ Regem, æſtumatiſſimum Theſaurum ab attavis relictum, poſſediſſe; ingentem utique Armillam, vocitatam Swia-Griis / hoc eſt peculium & acervum Svionici ærarii, er atti Langfedgar *Attils*, quam poſſederant Majores Atisli. Hâc, Yrſa Regina filium Rolvonem Krake clanculum donavit; nec non cornu, auro refertum, gemmisque ingentis nec facilè æſtimabilis pretii repletum, præter cæteram Theſaurorum immodicam vim, ipſi obtulit; quod quidem, in fugam conjectus ipſe, ſollerti conſilio, inter milites Attisli, per Campos Fyrenſes projecit. De ethymo autem vocis Griis / inibi occurrit. Attislum, auro inhiantem, ex equo corpus incurvaſſe ut haſtæ manubrio Armillam exciperet; advolante Rolvone, ignominiæ ictu, Klamhogg / *præciſis clunibus*, læſum ab infeſto, qui in hæc verba prorumpens dixit: Swinbögda eg han er rikaztur er / vel, *ad porcellum quendam inclinavi Regem potentiſſimum.* Alludens utpotè ad ſimilitudinem porcini dorſi, quo cum, ex impoſitione vulgi, commune quodpiam agnoſceret pretioſa iſthæc materia. Cæteroquin Swinbögia / eſt ſpeciem qualemcunque ſuis curvæ præbere; quâ nimirum plectebantur pœna in monomachia devicti hoſtes, cum offenſa luenda fuit, per ceſpitem terrenum oblongum, & velut lamina exciſum, ſemel aut iterum propellendi, cujus fines ambo humi affigerentur, inque fornacis modum exſurgente culmine ceſpitis, aliquâ tamen ratione ſuffulti, quemadmodum refert Arngrimus Jonæ Rer. Isl. c. IX. Circumdabantur verò Armillæ lacertis, brachiis atque armis, undè adpellationem variam

H tra-

traxere. Sicuti, de Erico quodam memorat historia Thialar Jons: En Hringinn Gram rennir hann upp yfer olboga. *Armillam quidem Gram deduxit supra armum.* Ità Armillæ binæ, queis a Legatis Danorum Regis corruptus erat Biorno Præfectus, supra brachia, vestes subtus prominebant; quæ, tandem detecta fraude, proditorem prodidêre. Nec verò, supra volas saltem, spectabiles superbiebant uti mulierum; quemadmodum Armillarum differentiam doctè observat auctor Commentarii, qui inscribitur: *Joodse Oudheden ofte vorberedselen tot the Bijblische wijsheed.* Amstelodami A. 1690. Tomo I. pag. 284; quò ergò B. L. ablegamus. Dignissima quæ legantur. Inter Arabica & aliarum gentium ornamenta, fœminea puta, Scriptorum utique non nemo talium induxerit descriptionem; quarum certè geminæ, ex argento solido, in adytis Regii Antiquitatum Archivi asservantur ejusmodi.



Antè annos non ità multos, h. e. præterlapsi seculi, nonagesimo tertio, Mense Decembri, in Gothlandiâ, una cum nummis plusculis Ædelredianis, repertæ; egregiæ antiquitatum vindiciæ, & quæ de exercitis gentium Scandicarum commerciis, factisque expeditionibus, testificantur, historiarum monumenta luculentèr roborantes. Sed redeamus ad aureas.

Armillas perindè ac annulos, inter præstantissima olim ornamenta, gestatas olìm, ex historiis passìm Romanis atque Græcanis satis superque evincitur. Hæ etenim Regibus, ac viris Principibus in deliciis habitæ. Quas imò Senatores & Consiliarios, Gothis Radgiefe/ Præfectos Prætorii Stal=

Stallare / Milites Riddare / Equeſtres viros **a Wapen** / ac Nobiles **Swenar och Knapar**; velut in σύμβολον ac teſſeram Regalis utique gratiæ accepiſſe obvium eſt. Parili ergò ratione Annulus Eqveſtris ordinis ſignum; hinc Florus L. II. c. 6. de clade Cannenſi: *modii duo Annulorum Carthaginem miſſi, dignitasque eqveſtris taxata menſurâ.* Proindè, nobilium paſſim Scuta atque inſignia annulos oſtentare non abſonum fidei, adſtruente hoc ipſum Spenero in opere Heraldico pag. 107. §. 34. voce: *Annelet* & **Ring.** Certè in prærogativam vel felix incrementum nominis, honoratioris, Gothis: **Nafnbot** / tradebantur Annuli aut Armillæ. Qvinimo, i Nafenfäſti / in confirmationem cognominis nuper accepti; veluti de Wiglundo **Wäna** / hoc eſt, ſpectabili & pulchro, refert hiſtoriæ ipſius c. 12. De Rolvone Danorum Rege ac Heroe Saxo Hiſt: Danicæ L. II. commemorat, Woggurum quendam ipſi nomen indidiſſe **Kraka** / forſan, Cornicis, puſionis aut adoleſcentuli; trunci vel proceri mavult Stephanius, in eundem librum pag. 73. §. 20. 21. ac viciſſim pro more ac munere a Rege donatum fuiſſe annulo aureo. Accedant verba ex hiſtoria ipſius, ſeu **Sogu af Hrolfe Konge Kroku og Adils Swia Konge** / cap. 42. Og ſem theßi Madur kemur fyrer Hrolf Kong / tha mälti hann: thungleitur er theßi Madur og er nockur Kraki i andlitum / eda er thetta Kongur ydar? Hrolfur Kongur mälti: Nafn hefur thu gefid mier / thad ſem wid mig mun feſtaſt / eda hwad gefur thu mier ad nafnfeſti. Woggur ſwarar: alls ecki hefe eg til thes / thvi ad eg er ſielaus. Kongur mälti: tha hlytur ſa ad gefa odrum ſem til a; hann dregur tha Gullhring af hendi ſier / oc gefur theßum Manne. Woggur hiet theße Madur. Han mälte: gief thu allra Manna heilaſtur / og er thetta hin meſta gerſemi. Oc ſem Kongur fann ad honum thotti mikils ummwert / mälti han: Litiu verdur Woggur feiginn. Woggur mälti og ſtie uppa Stockin odrum fäti: Thes ſtreingi eg heit / ad eg ſkal thin hefna ef eg life leingur / og ef werdur af Monnum ſigradur. Kongur ſwarar og mälti: Vel fer thier / ſeiger hann / enn tho väri ecki adrir owärnri til enn thu. Et hæc quidem latinè ex interpretamento Cl. Thorfæi: *Ecquis, quæſò, inquit, Krakius (truncum vertit Saxo, puſionem Magnus Olafius in Verſione Eddæ, cornicem Stephanius) ſolium occupat? Rex: cognomen, inquit, mihi indidiſti, quod quoad vivam geſturus ſum: donum verò comitari ſolitum quid affers? illud verò ſibi, utpote homini pauperi, non ſuppetere cum regeſſiſſet; par eſt igitur, inquit Rex, ut qui abundat, donet; ſimulque ARMILLAM brachio detractam muneri dedit. Lætus admodum Voggus temerariæ compellationis tam felici ſucceſſu; omnium, inquit, Regum feliciſſimus dederis, nam Cimelium longe pretioſiſſimum donaſti. Rex, donum tanta alacritate plauſuque exceptum ut vidit; Parvo Woggus gaudet, inquiebat. Quod dictum in proverbium poſtea abiit. Woggus Regiam munificentiam, donumque ipſum debitis extuliſſe laudibus haut contentus, altero pede trabe calcata: Equidem, inquit, religioſiſſimè voveo, quod ſi fata me tibi ſuperſtitem ſervaverint, humanoque conſilio, ſive vi, dolo occubueris, necis tuæ & ſtrenuum & fidelem ultorem me futurum. Rex, intrepidè quidem voviſſe affirmat; alios tamen propinquiores, quos illa cauſa tangat, extare.*

Diſtribuebantur alioquin Annuli ex occaſione varia; veluti **i Bragar-laun** / ob egregia poëmata in bravium traditi Skaldis, confer Sturleſonium Tom. I. pag. 420. 510. & 614. de Berſone atque Sigwaturo Poëtis. Sic Gunlaugo Poëtæ abiturienti, Annulum dedit Angliæ Rex Adalvardus. Offerebantur porro ut dona, per Feſta Juliorum, **Jolagofor** / itemque ob **Weturwiſt** / id eſt, conceſſam facultatem hoſpiti illic hiemandi. Itemque in ſignum perennaturi vel amoris vel amicitiæ; videatur hiſt: Hervoræ c. 31. Conferebantur infantibus â cognatis aut nutritiis ut **Tannfe** / in pretium excreſcentium jam dentium: Cui poſtmodum conſuetudini ſucceſſit **Faddergåfwa** / donum a ſuſceptoribus dari ſolitum. At vero hâc pietate, cœtera non pii, parentes expoſititios proſequebantur liberos, ne omninò exhæredes forent; veluti imprimis me-

morat Historia **Jomswikinga Saugu**/ c. 1. **Um Knut hin fundna** sivè de Canuto expositio & reperto, hoc loco, agens. Cui addatur quoque Historia Samsonis nuncupati **Hin Fagra**/ vel Pulchri, c. 21.

Jam verò satis omnium constat eruditorum utique ex testimonio, antè nummos cusos, temporibus jam inde ab antiquis & quæ Daricam aut Alexandrinam ætatem antecedunt, cum ponderabantur prætia, Talenti, Libræ, ac Sicli, in usu nomina fuisse. Memorabilis est locus in historiæ **Fridthiofuri hin Fräknas**/ cap. 6. Ipsum, utpotè necessitate pressum, Annulum vel Armillam, ab Ingeburge acceptam, dissecuisse, atque sodales inter fuisse partitum. **Han hio tha i sundur Hringin Yngibiargarnaut oc skipti med Monnum sinum/ oc kwad wisu.** Cantilenam juxta promens talem:

Thann skal Hringinn hogva
Er Halfdanar atti/
Adur enn oss tapi Aegir/
Audugur fadir raudann;
Sia skal Gull a Gestum/
Ef ver gistingar Thurfum:
That dugir Kausnar Reckum
J Ranar Salnum midiom.

h. e. *Sic dissecanda armilla aurea rubicunda, possessio quondam Parentis illius opulenti Halfdani, priusquam pessum dejiciat nos Neptunus, auro nobis subveniendum famelicis sicubi hospitio indigemus ostentandum. Fortes hoc quidem juvat Athletas, extremâ necessitate circumventos.*

Perspicuum hinc evadit, auri massas in frusta partitas & dissectas, pro rata portione vel adæquatè fuisse erogatas; in emptione præsertim & venditione, **til Kaupbätirs** in solutionem pretii; prout loquitur historia Sigurdi dicti **Togla** vel Taciturni, c. 6. vel quâvis occasione ita exigente. Auri sic pondera, muneris titulo, tradita auctor est Sturlæsonius Tom. II. pag. 224. De annulis porrò minutulis distributivis, numorum instar, sæpiusculè occurrit; oras qui singuli vel supra pendebant. Reservabantur illi verò in crumenis, ut plurimum; teste historia Torstani dicti **Baar-Magns** c. 3. **Han tok gull uhr Siod sin.** *è marsupio aureum deprompsit annulum.* Sed quantum ævi longinqua mutare non valet vetustas? fabulosa elevare, non vetusta memorare credereriis, qui limis fortasse oculis nostra superciliosè intuentur. Illustrant verò hæc loca apprimè, in **Hernewi** Wesmanniæ, Anno MDCCV. reperti; formæ tortuosæ quidem sed variæ; minutim quippè concisi aut deinceps extensi.



Ponderis sunt universi, ducatorum unius & viginti cum dimidio; constantque ex auro dicto *Pistolett*; quod detrimento haud facilè obnoxium

est,

est, argenti additamento induratum ac obfirmatum; adeo ut flecti, nisi forcipum adminiculo, neqveant. Observandum nihilominus ita fuisse paratos, ut ducato primum vel uni, vel duplo, triplo aut qvadruplo, ut moris est loqui, singuli responderint; excepto qvod parum insuper tenuerint. Id professò nec observari adeò exactè poterat, nec curæ præcipuè fuerit. Hosce vicem nummorum obiisse fatebamur. Sanè, auri argentive, non pecuniæ signatæ meminit Sturlæsonius Tom. II. cap. 24. utique, Regem Norwagiæ Haraldum imperiosum, Hardrada/ imperante Zoë Augusta, & Michaële Katalacto Constantinopoli, nomen militiæ dedisse; qvod Gothis usitata circumscribebatur locutione: Tjona at malum/ *stipendia facere*. Mål etenim & mått/ ex dialecto Svecano mensura est. *Mallum* verò Latino-Barbare, ex Lege Salica & aliarum cognatarum gentium, pro accusatione valet, aut judicio, ubi controversiæ ac quæstiones enatæ legitimè disceptantur; undè locutiones usurpatæ quondam variæ, veluti: *admallare*, *mana til malis*, Tilmåla/ dicam impingere alicui, *mannire ad mallum*, idem est. Conferatur b. m. Lundius Not. in LL. Westgothicas c. 7. Thingbr. Porrò, luculentam adeò egisse prædam fertur Haraldus Norvegus, inque tantum res ipsius crevisse, ut, domum ipse redux, expansa coria taurina auro parto cumulaverit; perhibente Sturlonide, loco citato. His professò bellè concinnit Eddica auri adpellatio: Muntal Jotna/ *mensuratio rictûs Gigantei*; & qvæ præterea de auri copia in oris Scandicis memorat Adamus Bremensis Chorographiæ Scandicæ libro; verbis: *aurum ibi plurimum, quod raptu congeritur piratico.*

Et hæc quidem obiter, ex effatis monumentorum Gothicorum. Cætera, cum viro docto, cujus heic judicium exqvisivimus, ad auctores alios B. L. remittimus; uti sunt, Nonnus in Dionysiacis L. V. p. 148. Pere Mont faucon dans l' Antiquité expliqvée. Bartholinus de Armillis veterum, Amstelodami 1676. & accedat explicatio egregia Hesychii, voce ὄφεις, ad verba Menandri, in fabula παρακαταθήκη. Πρ ὄφεις καλῶς γὲ μοι ἠγόρασας. ὄφεις, inqvit, τὰ δρακοντόδη γινόμενα ψελλία. Et quidem in speciem colubræ fabricatas fuisse armillas qvasdam, Gothlandicæ supra adserunt. Coronidis addatur loco, aurum mulctæ nomine solutum fuisse, secundum libræ mensuram, referente Stulæsonio Tom. II. c. 30. *Factum*, inqvit, *igitur, ut in Solejis occurrerent ad boream Lydandisnesiæ, ubi numero longè superior erat Ingo, parumque abfuit, quin ad manus perventum fuisset. Tandem conciliata inter ipsos pax, bis conditionibus, ut quadraginta quinque auri marcas persolveret Ostenus, cujus summæ triginta marcæ penderentur regi Ingoni, proptera qvod in causa fuerat Ostenus, ut eximiæ ejus naves, nec non bis exstructa egregii operis receptacula igne deleta erant.* Atqui mulctis his pecuniariis, quæ marcas auri concernunt, egregiè certè conciliari potest sententia quædam judicialis ex Litt. Orig. membranaceis R. Ant. Archivi desumpta, quam heic adferre non abs re fore arbitramur.

Asbiörn Hallstenßons och Thorsten Jenßons dom emellan Niclas Peterßon kärande och Gunnar i Wambestad Swarande/ angående den Beskyllning Gunnar påförer Nicolas/ som skulle han låtit afgå ett bref vnder Landzens Sigill föruthan almogens samtycke och wetskap. Dat. på det 30de Konung Magnuses Regerings åhr.

Allum monnum thäim sem thetta bref sia ädr höyra/ senda Asbiorn Halsteins sun/ Thorstein Jenssun/ quädiu GUDs ok sina. Kunnikt gerande/ at Odensdaghen nesta epter Gregorii mässo/ a XXX. are rikis okars wurdileghs herra/ herra Magnusar meth GUDs naad Norer/ Syia ok Skane Kungs/ thä er mit waarom i Jamtalande epter bode ok brefum

okars Herra Kungs Fyrnemſz/ at proua ok rett at gera vm oll thau malemſni ſem waro milim Nicolaſar Syſlumanzens i Jamtalande ok almughans; waro a ſtemſnu firi okar firi Berghi i Frøyſøy af einni Holſüo Nicolas Peterſſun Syſluman i fyrſagde Lande/ en af annare Holſo Gunnar a Wambaſtodum/ ok kendizſt meth at han var Loghlegha thangat ſtemfdr. Tha kårdi Nicolas a Gunnar/ at han hafde ropat hann firi Kungin ſo at han hafde inſiglat that bref meth Lanzens Inſighli vttan almughans ſamthykt/ er honom war til Laſt ok vanfregdar/ ok eingin ſannende til varo. Ok af thui at mit vaarom eighi lidughir at høyra ne at enda thetta maal a thåin deighi/ ok thui ſettum mit thåim dagh apter vm morgonen eptir huarom med ſinu ſkilriki ſem huar hafde til ſins maals til profs ok endileghs doms/ epter thui ſem thåir baro ok ſuoro a book firi okar Jenes Jenßun ok Øyndr Bunghi. Tede Nicolas fyrnemfdr tha fram vtſcript af Lanzens Brefue/ i huerio er ſo vattade/ at Nicolas hafde ſo øyt landet at that matte eighi bygghiazſt ef Nicolas optnemfdr hefdi lenger vmbodet. Vidrkendizſt Gunnar at han hafde tha Lanzens Inſighli at gøyma er adr ſakt bref var vt gefit/ ok at that ſama bref var eighi vpleſit firi almughanom adr en that var Inſighlat ok ei ſidan fyr en that var fram boret firi Kungen til akero vid fyrnemfdan Nicolas. ok ſaghde tho at almughin hafde ſamthykt at thåir ſkildo that halda ſem Loghmannen ok thåir fleiri men ſem thar hofdo til nemfzſt ſcrifuade til vars Herra Kungs vm Lanzens thorf ok naudſyn. Nu ſaker thes at almughin at ſpurdr neittade firi okar/ at thåir hofdo aldri that bref ſamthykt at ropa ådr akåra Niculas ſin Syſluman fyrnemfdan thes ok annars at adrnemfdr Gunnar hafde eikki prof ådr ſkilriki til thes ok einghu ventezſt han at that vere ſatt ſem vattade i fyrſaghdo Brefue til akero ådr rops meth Nicolas. Kollodo mit tha theſſa menn til doms meth okar: Herra Ogmund Såfinz ſun Profaſt i Jamtalande/ Jorund Loghman/ Haluard Loghman/ Lafranz Diekn/ Nicolas a Slandrunghum ok Olaf a Hølen/ Olaf veſtan aker/ Øygiüſl a Liti. Ok at ollum greinum mer vyrdlegha ſkodadom ſem tha tedeſt firir os/ tha dømdo mer at Gunnar ſkal Luca Nicolaſe optnemfdum III. merker Gulz firi ader ſaghda akåro/ ok luka up firi Berghi i Frøyſøy mark Gulz Thordaghen i Paſca viku neſt en komr/ ok mark at Marteins meßo/ ok mark Gulz at huita Sunnu neſt thar epter. Lukr han VIII. mark Noråna reidu peningha ådr Suenſka/ tha er Loken mark gulz. En that ſem ei Lykzt i peninghum/ tha ſkal Luca VIII. markr Baughgildar til fornghilz metit firi mark Gulz. Thar meth dømdo mer Niculas ſaklauſan vm korn that ſem Gunnar kerde at han hafde ranghlegha tekit firi honom. Thui at that tedezſt meth ſannendum firi os/ at han hafde that giort meth Loghmanzens rade. Ok til ſannenda her vm/ ſettu theſſir fyrſaghder menn ſin Inſighli meth okrom inſighlum firi thetta Bref/ er giort var are ok deighi ſem fyr ſeighir.

(L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)
(L.S.) (L.S.) (L.S.)

Enimverò & hæc ex verſione quidem R. Archivi Antiquitatum Tranlatoris.

Asbiorni Hallſteinſſonii & Thorſteini Jenſſonii ſententia, Nicolaum Peterſſonium inter & Gunnarum de Wambaſtadhum lata; concernens delationem Gunnari, qua in Nicolaum invehi conatur, quod inſciis civibus Jemtiæ, litteras quasdam ſub ſigillo regionis ablegaſſet. Dat. Ao. XXX^mo imperii Regis Magni.

Omnibus præſentes litteras viſuris vel audituris Asbiornus Hallſteinſſonius & Thorſtanus Jenſſonius ſalutem! Noverint, quod cum ipſo die Mercurii proximè poſt feſtum Gregorii, Anno XXX. imperii Domini noſtri colendiſſimi Magni, Dei gratia Regis Norrigiæ, Svediæ & Scaniæ, præviis litteris & mandato ejusdem Regis conſtituti eſſemus in Jamtalandia, ut examinaremus & componeremus litem, Prætorem Nicolaum inter & cives dictæ regionis obortam; coram nobis in Berghe Fræſæorum comparuerunt ab una parte Nicolaus Petri nominatæ regionis Prætor, ab altera autem parte Gunnarus in Wambaſtad-

bastadhum, qui confessus se illuc legitime vocatum, a Nicolao accusabatur, quod eum ignominiosis utique verbis apud Regem detulisset; litteras quasdam magnum itidem ei vitium & famæ diminutionem invita omnino veritate, adferentes, insigni regionis civium absque consensu, roborando. Nobis vero, cum otium non suppeteret eorum actiones eo die exaudire, nedum decidere, proxime insequentem eis definivimus, quo convenire & suis se rationibus ab utraque parte munire possent, sententiam sic nostram eo clariorem, prout rem coram nobis Joannes Jenssonius & Oynderus Bungius commonstraverint & juramenta deposuerint, præstolaturi. Nicolaus itaque, hac factâ licentia, apographum litterarum a civibus datarum exhibuit, in quibus prætendebatur, Nicolaum regionem jam jam adeo reddidisse desolatam, ut eo diutius præturam gerente, eadem in posterum incolatu carere necessum habitura sit. Gunnarus è contra, sibi potestatem sigillum Regionis conservandi, antequam prædictæ litteræ exhiberentur, vindicans, profitebatur equidem eas ipsas palam populo, priusquam signarentur, non recitatas, neque postea, donec Regi in accusationem nominati Nicolai repræsentarentur: Cives tamen urgebat se ipsos obligasse, ad tenenda ea cuncta, quæ Legifer & cæteri eum in finem convocati per litteras Regi nostro, pro sublevanda regionis necessitate & egestate, significarant. Cum autem cives, hujus rei conscii facti, coram nobis negarent, consensisse se in ejuscemodi litteras, quibus Nicolaus Prætor hac & alia contumelia afficiebatur ejusdemque incusabatur; Gunnarum vero assererent neutiquam rationibus gaudere prægnantibus, adeoque nec prætimerent caussas rei sic testibus munitæ & Nicolao contumeliam objicienti, fidem aliquo modo addituras. Adscitis ideoque nobiscum in judicium Dominis, Ogmundo Sæfinnessonio Præposito Jamtalandorum, Jorundo & Halvardo Legiferis, Laurentio Diacono, Nicolao in Slandrungum, Olavo in Hölen, Olavo in Westanaker & Ogislo in Lyti, ex omnium circumstantiarum, nobis tum obviarum, sic dilucidiori collatione, talem tulimus sententiam. Debere nimirum Gunnarum, Nicolao in pœnam ejusmodi delationis, III. marcas auri solvere, *easque ad Bergham in Fræssæ hoc modo deferre: ut* unam *ante diem* Jovis advenientis Paschatis, alteram ante diem *Martini*, tertiam denique *ante festum Pentecostes exsolvat. Si tradiderit* VIII. marcas monetæ seu pecuniæ Norrigicæ vel Svedicæ; tum marca auri persoluta est, *quod autem non exhibetur in pecuniis, illud emendabitur* VIII marcis duplicatis, *mensuraque antiqua æstimatis, pro quavis marca auri. - - - In testimonium rei sic dijudicatæ, præsentes litteræ prædictorum virorum nostrorumque roboratæ sunt Sigillis. Dat. anno & die supra indicatis.*

Nec diffitendum, ita conjecturam facere non neminem, neque id temere, Marcam auri pecuniariam, tenere octo uncias, ac ducatos valere aut etiam Ungaricos aureos LXIV. Dimidii valorem ducati addunt quidam. Certè marca argenti puri & defæcati Bessem valet, aut thaleros Imperiales VIII. Cupreos verò XLVIII. Proindè auri Marcam, argenti puri & defæcati, **Wdigt Silfwer**; marcis sedecim hoc est, thaleris imperialibus CXXVIII. aut cupreis DCCVIII. correspondere, ex mente schedæ doctæ crediderim. Sed manum de Tabula.

CAP. X. p. 23.

Het lykur hier thessari Sogu *h. e. Explicit isthæc relatio historica.* Nos quoque Veterum historicis aut manuscriptis Islandicis, modestè valedicamus. Quisquis verò ex talium lectione nauseantis animi senserit fastidium; cogitet necesse est quid *distent æra lupinis*. Aurum ex Enniano putido quærendum, quandoque. Habendus est rerum delectus, facessant vaniloquia; nec quidquam nobis imposuerint allegorica, aut hyperbolica passim, grandiori incedentia cothurno. Quo vero cum successu laborem eis equidem qualemcunque hactenus impenderim, cordatorum, esto judicium. Cui autem bono præsertim inserviant, vel quis demum ab ipsis fructus redundet, consulatur Thorfæus in serie Regum Danor. Lib. I. sub init. de fide & utilitate eorundem monumentorum. Cathalogum, profectò Historiarum in Arch. Antiq manu-

manuscriptarum â. b. m. Parente meo communicatum sibi typis pridem evulgavit Dn. G. Hickesius, in antiquæ Literaturæ Septentrionalis Libro altero pag. 310. At verò priusquam Colophonem hisce leviculis meis imposuero, siquidem jam MSCtis Islandicis in publicum proferendis renunciavi, par est ut eis, qui talia forsitan haud inepta duxerint, reliqua etiam in apricum proferantur MSCta Scandica, ad Historiam Septentrionalium aliarumque regionum illustrandam, in Regio Antiquitatum Archivo Holmiæ deinceps selecta; opera, viri in Antiquitatibus Patriis probè docti G. Dahlstedii; uti sunt:

Saugu Asmundar Kappabana/ *quam heic præsentem Typis excusam sistimus. Scilicet, Historia de Asmundo agens, Akonis filio, qui Budlii cujusdam seu Botvildi S. R. ex filia Hildura, relicta Helgonis, nepos fuisse memoratur; thórique sociam accepisse Asam pulchram, Alfuri R. D. ab Hildebrando Helgonis filio, occisi filiam.*

Áttar-Tolur fra Eggert Eggertsôn. *Seu Genealogica descriptio prosapiæ Egerti Eggertsonii legiferi quondam Norvagiæ, exhibens ejus usque ad Thorlacum posteros; qui filiam habebat nomine Helgam, uxorem, tum temporis quo hæc scripta est, Johannis Vigfusfonii Islandi.*

Islands adskiliande Frasagner i Wisum framsettar: *seu varia gesta Islandiæ per Rhytmos & odas expressa. Quibus continentur maxime illius Heroum facta illustrium. Quibus alia adjuncta sunt miscellanea. Inscriptio singularum partium ita habet:*

1. **Alldarhattur**/ *ab Halgrimo Peterson scripta.*
2. **Innis-Leger Bragar-hâtter. Skrifader epter Halle** *Magnus Sijne.*
3. **Wisna Flockur Bergsteins Thorwalds Sonar.**
4. **Sigurdar qwida Fofnis-bana.**
5. **Sigur dryfu mal.**
6. **Brinhildar liodu utlâgning.**
7. **Fiaur lausn Eigils Skallagrims.**
8. **Visur Gretters.**

Annales Islandiæ atque Gronlandiæ, continent:

1. **Gamalt Islands** *Annale. In recensendis rebus Islandicis a primo tempore inhabitationis, in Annum Christi 735. fere incidente; juxta seriem annorum progreditur.*
2. **Grânlands** *Annale.*
3. **Su Nya Grânlands Reysa till Skrâlingialand fra Danmark**/ *seu novi itineris descriptio per Grönlandiam atque Skrelingialandiam inchoati; quâ non nulla historica atque Geographica, ab Anonymo quodam observata traduntur.*
4. **Litid Agrip af theim** *Annalum*, **sem Biörn a Skardzâ sammantekit hefur:** *seu Epitome istorum Annalium, quos Biorno a Skardsa olim composuerat, secundum seriem annorum. ab Ao. 141. usque ad annum 1549.*
5. **Qwâda umm Biskop Jon**/ **och hans Syne.**
6. *Historia* **af Biskop Ogmunde Pâls Syne.**
7. **Litit Agrip umm thad/ hworier Fyrst utbreidda GUDs** *Evangelium* **i Nordurland:** *seu compendiosa narratio de propagatione Evangelii in terris septentrionalibus.*
8. **Nokrer Biskupa** *Annaler. seu Annales aliquot Episcoporum.*
   1. **Um Biskupar: Gissur Einars son.**
   2. **Um ått Biskups Marteins Einars son.**

3. Fra

3. Fra afkomendum Biskup Jons Ara sonar.

4. *Register* Kirknanna i Islande/ *seu index templorum Islandiæ.*

Miscellanea, sed maxime ad Islandiam pertinentia, continent:

1. Eitt litid Äfintyr af Theim 3. Riddorum/ sem wediudu sina millum hworier klokastur reindist.
2. Eirn litill Sogu Thattur af Bergfinni bonda=syne.
3. Sogu Thattur af Geirbinni.
4. Konganna áttartala. *i. e. Genealogia Regum.*
5. Sogu Thattur af Thorward Kraku Nef.
6. Gomul Runa Liod.
7. Eitt littid áfintyr.
8. Ein litill frasogu Island areránde.
9. Eirn litell Frasogu=thattur af Fiar=Odde.
10. Um Dalenn i Hordubreid. *De vallo hordubredensi.*
11. Af Preste Nockrum *i. e. de sacerdotibus quibusdam.*
12. Kong Hans bref til Eggert Eggertßon Logman i Noreg.
13. Kong Christians bref *ad eundem.*
14. Ein litill *historia* umm ein Prest.
15. Umm Runer.
16. Umm Runa Konstin; *auctore Olafo* hinn gamla.
17. Dámesaga umm Runa=Konstin.

Cantilenæ Sacræ, atque visiones quorundam Ecclesiasticorum:

1. Kroß qwáde gamalt.
2. Nikulas Diktur.
3. Nidurstigz wisur. *Cantilenæ, de Christi Descensione ad inferos.*
4. Liliu qwáde gamla.
5. Siön Jons Eijolfs Sons. *i. e. visio Joh. Eyolfi filii.*
6. Siön Kruks Spa: *visio Kruks dicti sapientis.*
7. Mariu Vijsur.
8. Kroß visur gamla.
9. *Sanct* Páls Diktur.
10. *S. Olafs* Vijsur.
11. Kroß qwáde gammalt.
12. Nokrer wijsur af *Sancta Maria.*

Olkofra thattur; edur Frasogu af Thorhalla a Blaskogum: *seu historia vel res gestæ Olkofradensium, aut Thordhalleri apud pagum* Bláskog *in Islandia habitantis. c. 10.*

Kialnesinga Saga edur af Bua Esiufostra: *Historia Kialnesingorum, sive de Islando nomine Bue Andridi filio, qui de nutricis Esiu nomine dictus Esiufostra, tempore Regis Haraldi Pulchri-comi longissimas peregrinationes confecit. c. 5.*

Sagan af Jokli Bua Syne: *historia, describens res gestas Jokle supradicti Bue filii. Qui, post liberatos Regis Serklandiæ Soldani liberos e servitute Regis Gigantum Skrumneri, filiam ejus Marsibilem in matrimonium obtinuit; simulque Serklandiæ Rex, post mortem Soceri, factus est. c. 8.*

Rodbertz Thattur: *seu res gestæ Roberti, Wilhialmi Bastardi Angliæ*

Regis filii, aliorumque Christianorum, in expeditione ad terram sanctam, famâ nominis clarissimorum.

Sagan af Bäring Fagra: *Historia Beringii pulcri, Ducis Saxoniæ clarissimi; aliorumque ducum atque principum eadem tempestate illustrium. c. 22.*

Sagan af Drauma Jone: *Historia viri cujusdam Saxonici, qui, ob peculiarem in somniis interpretandis industriam, Draum-Jon dictus est, Cæsari aliisque apprime charus. c. 4.*

Sagan af Sigurde Fot oc Asmund: *Historia Sigurdi Vallandiæ ac Asmundi Hunalandiæ Regum. Qua præcipue continentur duorum heroum, inita, ob amorem filiæ Regis Kanuti Siolandiæ, quam ambo deperibant, certamina, fata admiranda, tandemque amica animorum socialitas. c. 15.*

Sagan af Adonis oc *Constantinus: Historia Adonis Marsilii Syriaci Regis atque Constantini Constantii Ducis filii. Continens horum heroum atque sociorum res gestas per Syriam, Hispaniam, Judæam aliasque terras Asiæ atque Europæ. c. 86.*

Sagan af Damusta oc Jone af Smolandum: *Historia Damustæ atque Jonæ Smolandiæ Regis. Continens Res gestas duorum procorum seu rivalium Virginis Gratianæ, principis quondam Miklagardiæ; quorum alter, sublato è vivis æmulo, virgine potiebatur, rexque ibidem factus est.*

Sagan af Thing og *Philomenia: Historia de Dino, Regis Ptolomæi in Ægypto filio, atque Philomenia Regis Blalandiæ Maximiniani filia; eorundem mutuo amore, tandemque consecuto connubio. c. 31.*

Sagan af Saul og *Nicanor: Historia Saulis Regis quondam Galatiæ & Poloniæ, atque Nicanoris ejusdem Soceri. Qui, plurimis in bellis, certaminibus contra istorum temporum pugiles atque principes, utpote Abellum Kapadociæ, Makeum Phrygiæ ducem &c. maxime claruerunt. c. 10.*

Speculum Regale *seu Tractatus quidam sic vocatus quod in eo tanquam in speculo omnia hominum officia, studia atque mores, præcipue Regum Aulicorumque per colloquia atque quæstiones instituta, inter patrem ac filium proponuntur, agitur. 1. De natura atque gradibus virtutum ac vitiorum & præcipue aulicarum disquirit. 2. De mercatorum officiis atque negotiis, eorumque circa naturam & effectus cœli, lunæ, solis & maris, &c. scientiâ plane necessariâ. 3. De variis Regionibus, populis, animalibus & monstris. 4. De exacta rerum aulicarum scientia, ad officia Regi præstanda ceterisque optimatibus, hospitibus atque nobilibus &c. 5. De prima creatione, de statu veteris Ecclesiæ & patribus. 6. De nova Ecclesiæ conditione & nativitate Christi. His quam plurima, confuso ordine vana atque ridicula inseruntur, quæ luculenter detecta sunt ab Arngrimo Jonæ in Com: suo de Islandia sect. VI. fol. 15. & seq. continet: c. 84.*

Kotlu Draumur: *sunt quinquaginta carmina Islandica, a Kattillo quodam de rebus variis consignata.*

Sagan af Flovent: *Historia Regis Fracklandiæ Floventii, tempore Constantini Magni florentis. Continens, præter alias res, maxime bella hujus atque aliorum Christianorum, contra Ethnicorum Regem Salatrem in Saxlandia. cap. 26.*

Sagan Remundz Keysara Sonar. *Hist. Remundi, Regis Ridgardi, in Saxlandia filii; ejusque gestorum atque peregrinationum per Indiam, ubi Regis illius filiam Elenam connubio sibi junctam in Saxlandiam secum duxit. cap 26.*

Romferla: *seu Histor. belli Punici secundi, inter Romanos & Carthaginenses, olim auspiciis Annibalis atque Scipionis gesti - - defect.*

Sagan af Thialar-Jone: *Historia percensens res a Jona Thialar Jon dicto, principe quondam Holmgardico atque Svipdageri Jarli filio, gestas. Quomodo primum auxilio Regis Vallandiæ Wilhelmi adjutus, Robertum Jarlum patris sui interfectorem occiderit, atque deinde peragrata maxima fere parte Europæ, tandem summus Rex Holmgardiæ vel Russiæ constitutus est. c. 33.*

Sagan

Sagan af Sigurgarde Frækna: *Historia Principis cujusdam Gardarikiæ Sigurgardi. Quomodo in matrimonium olim sollicitans Reginam Tartariæ Ingigerdem, antequam ea potiretur gravia atque difficilia, Reginæ jussu, subire non detrectavit opera, præsertim verò ut binas ejus sorores, gigantibus eriperet, in consortium thori Regnique deinceps assumtus. c. 51.*

Bergbua-Thattur: *i. e. Res gestæ Monticolarum vel Gigantum, quibusdam cantilenis sive odis Miscellaneis, ab incerto quodam auctore, conscriptæ: argumentis, Metaphrasi atque Paraphrasi, ad unum quodque carmen adjectis; illustravit ac enodavit Einarus Eiolfsonius Islandus, ut videre est in fine hujus opusculi.*

Vafthrudnis mal: *seu Paraphrasis atque Metaphrasis Einari Eiolfsonii, in partem illam Eddæ Sæmundi, quæ vocatur Vafthrudnismal; continetque colloquium quoddam, inter gigantem dictum Vafthrudnir, atque regem Odinum, olim institutum.*

Adskiljanleg Skrif Jons Gudmundsonar malara / edur lærda: *seu opus Miscellaneum Johannis Gudmundi Pictoris vel docti: Quo continentur variæ curiosarum rerum, tam naturalium quam artificialium, notitiæ; utpote: 1. Descriptio Irlandiæ hid goda dictæ. 2. Annales Gronlandiæ atque Islandiæ. 3. Natura avium atque piscium. 4. Descriptio Geographica præcipuorum in Europa atque Asia Regnorum. 5. Ars Medicinæ, variorum morborum causæ atque sanationes. 6. Vis atque natura non nullarum herbarum. 7. Usus veterum Runarum &c.*

Codex quidam Islandicus continet sequentia, utpote:

1. **Heims-kringlunar Hegdunar Blomstur.** *Descriptio cœli universi, ejusque proprietatum, motus atque vicissitudinum: ut & quatuor Elementorum &c.*

2. **Heims-kringlunar Landa Blomstur;** *Descriptio terræ universalis, omnium regionum imperiorumque Europæ, Asiæ, Africæ ac Americæ, incolarum situs atque facultates exponens.*

3. **Heims-kringlunar Vedurattu-fars Blomstur:** *Index Alphabeticus omnium cœlestium terrestriumque, quæ naturali quadam constitutione mirabilia sunt atque curiosa, utpote, cometarum, terræ motuum, pluviarum, meteorum &c. item variorum avium, piscium atque quadrupedum &c.*

Tractatus *de gemmis atque lapidibus pretiosis eorumque natura, lingua vetusta scriptus.*

Tractatus *de vitis atque miraculis quarundam fœminarum sanctarum, sermone prisco conscriptus.*

Johannis Damascenii *Historia de Barlamo Eremita: qui regem Indiæ Avenirem, universumque regni ejus populum, ad religionem Christianam converterat. Hanc, in Scandicam linguam a latina olim translatam, nova nunc versione Svetica indice etiam atque præfatione adauctam, prelo propediem committere forte commodum videbitur.*

Sagan af Barde Snæfells-Âs: *Historia viri* **Bard-Snefels-âsi** / *Regis Dumbonis in Biarmalandia filii; de prima ipsius educatione apud Regem Dofram in Dofrafial (cujus filiam Flamgerdam in matrimonio deinde habuit) ejusque itinere in Islandiam, ubi cum filio suo Gestero, qui postmodum ab Olavo Trygguasonio ad religionem Christianam conversus fuit, maximopere inclaruit, per magni habitus. c. 24.*

Laxdâla: *Historia vel descriptio primæ inhabitationis Islandiæ occidentalis, circa tractum eum qui* **Laxdâla** *vocatur: præcipue enarrantur gesta Kiartani Olafsonii, Regis Olavi Trygvæ filii pugilis quondam dexterrimi, hujusque Regionis fundatoris præcipui, cujus posteri per Islandiam, Daniam, Norvegiam & Angliam inclaruerunt. c. 100.*

Eyarbyggia edur Thornesinga: *Seu historia tradens ea omnia quæ gesta sunt circa primam occupationem Islandiæ, ac præcipue tractus Eyrensis, in qua mentionem facit virorum aliquot illustrium, ut, Snorronis Boni, Biornonis Hydala kappes, aliorumque in Islandia habitantium, quorum fama late, per Svjoniam, Norvegiam atque Angliam, celebris colitur c. 36.*

Stiornu-Odda Draumur/ *sive somnia Oddonis; continent historiam Regis Ostrogothiæ Rodberti, inclutæque virginis Hlegyduræ Hiordandi Jarli ibidem filiæ, ob itinera bellique expeditiones præclari nominis. c. 5.*

Swarfdala Saga: *Historia tradens res gestas quorundam insignium Islandorum tempore Regis Haraldi Pulcricomi degentium, atque in tractu Svarfdalensi Islandorum habitantium: ut, Thorstenii Thorgnyarsonii ex Naumdalia, qui in Svecia cum Gigante quodam nomine Mollda dimicaverat ob filiam Herauderi Jarli: Item, Caroli* **hin Raudas**/ *&* **Liofthölfer hin Godas** *aliorumque.*

Sagan af Vallnaliot/ *historia de Islando Vallnaliot Liofthölferi filio, deque rebus gestis aliorum Islandorum, ipsi coæqualium c. 19.*

Rymur af *Philippo* **Fagra:** *Carmina rhytmis Islandicis conscripta de Philippo cognomine Pulcro, Renaldi filio, principe regionis Cryf.*

Rymur af Grim och Hialmar. *Rhytmi Islandici, de rebus gestis Caroli Regis Svioniæ & Grimeri generi ejus, atque postmodum in imperio successoris, ut & socii ejus Hialmari; Hareki olim Biarmalandiæ Regis filii.*

Sagan af Hromunde Greipsyne: *Historia Romundi Gripsonii, pugilis quondam Regis Olavi in Gardaricia, qui plurimis facinoribus clarus tumulum Thorarini Regis Wallandiæ aperuit, inque prælio inter Olavum Regesque Sveciæ Huddingium & Hadingium, famosissimum pugilem Helgonem* **Hin Fräkna** *occidit, postmodum sorore Olavi Svanhvita in matrimonium ducta. c. 5.*

Sagan af Bragda Olwer: *Historia de Olvero Norvago, Haconis filio, tempore Regis Magni* **hin Godas** *florente. c. 5.*

Sagan af Haccone Noräna. *Historia Hacconis Norvagi Hareci filii, tempore Regis Daniæ Svenonis Ulphonis filii c. 16.*

Sagu thattur af Thorstein Forwitna. *Historiola de Thorstenio Procaci, viro Islando, sub Haraldi Sigurdarsonii imperio c. 3.*

Äfintyr af Thorsteine Austfirdska: *Historica Relatio de Thorstenio quodam Norvago rebusque ejus præcipue gestis, in aula Regis Danorum Magni* **hin Godes.** *c. 3.*

Sagan af Thorstein hin hwita: *Historia, de rebus gestis Thorstenii albi; Olveri Osvalsonii filii; quæ in plurimis convenit cum historia Helgonis vulgo* **Brodd-Helgas Saga.** *c. 6.*

Sagan af *Albano. Hist. de Albano, filio olim Ducis Wigvalderi, ex Margareta principe quondam Angliæ, in Gardaricia tempore Regis Remigii, suum Ducatum, qui Putria vocabatur, tenentis c. 8.*

Landnama Bok: *Descriptio primæ occupationis vel inhabitationis Islandiæ, tempore Regis Haraldi Pulcri-comi, per Norvagos cœptæ. Exhibens ea omnia quæ tum temporis a viris in ea illustribus maxime peracta sunt.*

Niala. *Seu descriptio Islandiæ, præcipue agens de rebus gestis Nialii, ejusque filiis Skarphedino, Helgone atque Grimero, ut & de famosissimo isto prælio quod* **Brians Orusta** *i. e. pugna Briani, vocatur, inter regem Irlandiæ Sigtrygum, & regem Kumlaborgensem Brianum, gesto. c. 63.*

Islendinga Sagan Mikla: *Historia Islandica major, continens gesta virorum illustrium per Islandiam atque Norvagiam, deducto periodo a primordiis familiæ quæ Heliar-skin vocatur, progrediendoque usque ad tempora Chr. 1291. quum Arno Episcopus in Islandiam perveniens consecratur Ao. 1313. mortuus 1320. Est verò in 12. partes divisa.*

Sagan af Gunnar Thidrandabana: *seu historia Gunnari Thidrandi interfectoris; qui in Islandiam quandoque mercaturæ exercendæ gratiâ perveniens, ibidem hospitio exceptus est a viro quodam nomine* **Kattill/** *quem cum insidiosè occidisset Thidrandus, unus ex hujus insulæ incolis, hanc necem hospitis sui masculè in prædictum interfectorem vindicavit: ac idcircò plurimis insidiis undiquaque, ab ejusdem Thidrandi amicis sectatoribusque, petitus est, donec usque ejus causâ Islandiam planè relinquere cogeretur. c. 14.*

Hæc Prodromi cujusdam instar exhibuimus; non servato utique discrimine vel materiæ, membranacearum aut chartæ recentioris: Saltem ut Hickesiana illa supplemento parium ornanda forent. Quæ desiderantur reliqua, in opere justo plenius & melius traditurus est Vir optimus ac nobis conjunctissimus; quemadmodum sequentia huc denique spectantia collegit Vir, in Antiquitatibus sedulò enutritus N. Huwudi filius Dahl; nimirum:

1. Sagan af Alexandre Pava oc Bæring Riddara.	No. 45.	5.
2. Ambrosii Papæ historia.	98.	21.
3. Blasii Biskups Saga.	98.	9.
4. Saga om Sancta Barbara.	98.	18.
5. Clarus Saga.	130.	11.
6. Ædablödtoku.	21.	
7. Uisur Gunlögs og Rafns vid Holmgangu.	24.	9.
8. Gragas oc Interim Islendinga.	12.	
9. Greger Paves historia.	98.	7.
10. Saga af Grime oc Helga Drauplaugar sonum.	23.	2.
11. Saga af Horde Grimkellssyne oc Holmwerjum.	35.	3.
12. Hallmundar-Liod.	38.	2.
13. Saga Hakonar Hakonarsons, fodur Magni Lagabæturs.	38.	4.
14. Soguthattr af tveimur ungom kaupmonnom.	24.	7.
15. Rimur af Karl oc Grim Svia-Kongum, oc Hialmer Hareks syni i Biarmlandi.	24.	10.
16. Kongarna ættartala.	30.	3.
17. Krossqvæde.	30.	4.
18. Saga af syni Augmund Aknospill.	62.	6.
19. Bronurymur.	62.	1.
20. Æfintyr af Eigli Siduhalssyni, oc Tofa.	49.	6.
21. Glettudiskur.	62.	2.
22. Saga af Gunnar Kieldugnufz-Fifle.	163.	
23. Saga af Hrolfe Skuggafifle.	50.	7.
24. Saga af Jone Leiksveine.	120.	11.
25. Saga af Hring oc Triggva.	62.	7.
26. Hatta Likillopts-ryka.	62.	3.
27. Rymur af Mahometh.	120.	6.
28. Rymur af Mabil.	120.	8.
29. Soguthattr af Norna-gæst.	50.	10.
30. Saga af Octavianus oc hans sonum Florens oc Leo.	50.	6.
31. Thattur af Ref Steins syne.	49.	10.
32. Saga af Rafnkile goda.	141.	5.
33. Saga af Sigurde oc Asmunde Huna Konge.	16.	
34. Sogubrott af Sigmunde Brestes-syne.	50.	12.
35. Saga af Sten Breldunufs fifle.	141.	6.
36. Schickiur-rymur.	175.	5.
37. Loghomans-thattr.	13.	
38. Logretto-thattr.	13.	
39. Lilliequæde.	30.	4.
40. Laes, Hrolfs Skugga-fifles, oc Vilhialms Laes-sonar Saga.	36.	4.
41. Motuls Saga.	130.	10.
42. Helga-Maurs Saga.	98.	14.
43. Biskup Mårtens Saga.	98.	2.

L

44. Sa-

44.	Sagan af Nitida frægu.	1.	8.
45.	Norègs Saga.	5.	
46.	S. Nicolai Historia.	98.	3.
47.	Mariu-Visur.	30.	4.
48.	Orknöer.	63.	
49.	Parcevalls Saga.	130.	
50.	Æfintyr af 3. Riddorum.	30.	3.
51.	Um Runer oc Runa-Konstena.	30.	5.
52.	Æfintyr um tria Stallbrædur.	24.	7.
53.	Um Tyro oc Sidon.	98.	22.
54.	Um byggning Stadarins i Skallholt.	144.	3.
55.	Sylvestri Papæ historia.	98.	6.
56.	Thingskappa thattr.	13.	
57.	Rymur af Thorer Halegg.	62.	5.
58.	Draumur Thorsteins Siduhals sonar.	24.	4.
59.	Visur Thordar a Striugi.	25.	
60.	Thattur af Thorstein Dromund, ibid.		
61.	Vincentii Paves Sogu.	98.	12.
62.	Vigslotha.	13.	
63.	Valvers thattur.	130.	
64.	Thomæ Archiebiscups Saga.	46.	
65.	Af Thorvarde Krakunef, oc Eysteyne Orra Thorbergssyne.	49.	7.
66.	Sagan af Thorstein Vikingssyne.		

Contenta, harum quæ deprompsit, sicubi res postulat, benignâ curiositate sollicitis, loco & tempore idoneo dabit noster: Nec verò ad unguem universa heîc & singula reliquum memoravimus: Quin, excuttienti porrò capsas & repositoria, aut folia cuncta otiosè ventilanti, ea sese suggerant, quæ utiq; ob angustias, quibus includimur, temporis; chartæ jam quidem comittere non vacat.



Opusculum, hocce præsens, ob parilitatem Typi ac formæ, Wilkinensium historiæ commodè subnecti potest. Quemadmodùm Fragm. Papistic. etiàm Runico illo Hialmari aptandum. Menda verò, improbiora fortassis, quæ, manu mentem vel præcurrente aut distracto animo, irrepsère passim; non ad vivum omnia nosmet ipsi heic resecavimus: sed verò ingenuæ Tuæ, Lector Candide, ἐπανόρθωσι dedimus. Urgentur porro suis Libelli nævis: Felices, quorum minimis scatent. In transcursu deprehensa sic corrigenda: pag. 1. vigilium, leg. vigiliam. pag. 5. bene placito. lege beneplacito. p. 7. vincant. leg. vincat. p. 11. i. leg. in. p. 14. vaeggerus. leg. Vauggerus. p. 16. ornatus. leg. ornatius. pag. 17. facturum. leg. facturos. p. 18. pervagabat. leg. pervagabatur. p. 19. ulciscatur, leg. vindicetur. ibid, galeos. leg. galeas. p. 24. hospitatu. leg. hospitati. p. 32. credereriis, leg. crederer, iis. p. 35. pro DCCVIII. lege DCCLXVIII. Atque sic reliqua, occurrentia. Vale.

